

Helyi cselekvési terv

A helyi identitás és közösség erősítése Drávafok térségében

3. sz. módosítás

Azonosítószám:

TOP-5.3.1-16-BA2-2017-00003

2022. szeptember

Támogatást igénylő:
Baranya Megyei
Önkormányzat

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2018

Készítette:

MSB FEJLESZTÉSI TANÁCSADÓ ZRT.

TARTALOM

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
1. HELYZETELEMZÉS	5
1.1. Közösségi adatszerzés módszertanának bemutatása	5
1.2. A felmérésekből kapott információk kiértékelése	6
1.2.1. <i>Az interjúk eredményeinek bemutatása</i>	6
1.2.2. <i>A közösségi beszélgetés eredményeinek bemutatása</i>	11
1.2.3. <i>A kérdőív eredményeinek bemutatása</i>	28
1.3. Tervezési mátrix	43
1.4. Helyi értékleltár/Projektet megelőző közösségi tevékenységek bemutatása	45
1.5. Fejlesztési célok meghatározása	48
1.6. SWOT analízis	48
2. TERVEZETT KÖZÖSSÉGI TEVÉKENYSÉGEK BEMUTATÁSA	51
2.1. Végrehajtani, lebonyolítani kívánt programok bemutatása	51
2.1.1. <i>Közlekedésbiztonsági, bűnmegelőzési és közbiztonsági programok</i>	53
2.1.2. <i>Tanulókörök</i>	54
2.1.3. <i>Szomszédünnepek</i>	55
2.1.4. <i>Hagyományőrző rendezvények</i>	56
2.2. Végrehajtani, lebonyolítani kívánt képzések bemutatása	56
2.3. A tervezett tevékenységek pénzügyi fedezetének bemutatása	57
2.4. A tervezett tevékenységek, az igényfelmérés és a pályázati kiírás eredményeinek koherenciájának bemutatása	58
3. CSELEKVÉSI ÜTEMTERV	58
4. PARTNERSÉG BEMUTATÁSA	63
5. FENNTARTÁSI KÖTELEZETTSÉG	66
6. A PROGRAMOKTÓL ELVÁRT EREDMÉNYEK BEMUTATÁSA	67
7. KOCKÁZATELEMZÉS	69
8. MELLÉKLETEK	72

ÁBRA- ÉS TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. ábra - Az interjúalanyok kor szerinti megoszlása.....	7
2. ábra - Az interjúalanyok hozzájárulása a helyi közösségek erősítéséhez.....	11
3. ábra - A megkérdezettek nemi megoszlása	29
4. ábra - A megkérdezettek korcsoport szerinti megoszlása	29
5. ábra - A megkérdezettek családi állapota.....	30
6. ábra - A megkérdezettek gyermeknevelésre vonatkozó válasza	30
7. ábra - A megkérdezettek foglalkoztatottság szerinti megoszlása	31
8. ábra - A megkérdezettek foglalkoztatottsági megoszlása települési aspektusból	32
9. ábra - A megkérdezettek válaszai a "mióta él a településen kérdésre".....	32
10. ábra - A megkérdezettek válaszai a lakóhelyválasztás tekintetében	33
11. ábra - A megkérdezettek helyi közösségekkel szembeni megítélése	34
12. ábra – A megkérdezettek véleménye a térségi települések közötti együttműködésről.....	35
13. ábra - A megkérdezettek véleménye a térségi kapcsolatok javításának lehetőségeiről.....	35
14. ábra - A megkérdezettek aktivitása a települések közös megrendezésű rendezvényein	36
15. ábra - A megkérdezettek közreműködésének megoszlása a helyi értékek gyűjtése tekintetében ...	37
16. ábra - A megkérdezettek válaszai azzal kapcsolatban, hogy milyen feladatot vállalnának a tudás tovább örökítésében.....	37
17. ábra - A megkérdezettek által elsajátítani kívánt tudásterületek	38
18. ábra – A helyi közösségek kommunikációs csatornáinak használata.....	38
19. ábra - A megkérdezettek aktív szerepvállalása a kommunikációs csatornák működtetésében	39
20. ábra - A megkérdezettek aktív szerepvállalása a közös térségi újság működtetésében.....	40
21. ábra - A megkérdezettek javaslatai a helyi programkínálat bővítésére	40
22. ábra - A megkérdezettek részvétele a helyi programokon	41
23. ábra - A megkérdezettek aktivitása a helyi rendezvények szervezésében, lebonyolításában.....	41
1. táblázat - Tervezési mátrix	44
2. táblázat - SWOT analízis.....	49
3. táblázat - Cselekvési ütemterv.....	59

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Jelen dokumentum létrehozására azért volt szükség, hogy összefoglaló módon bemutassa és összegezze a projekt célterületére jellemző jelenlegi sajátosságokat, értékeket és a helyi társadalom által életre hívott szükségleteket. A cselekvési terv célja, hogy előrevetítse a projekt végrehajtási időszakára tervezett tevékenységek tematikáját, amely a konzorciumot alkotó településeken és térségükben felelhető értékekre és helyi erőforrásokra alapozottan erősíti a térségi összetartást és az identitástudatot. A dokumentum további célja, hogy feltárja a már meglévő értékeket és a helyi társadalom által adott visszacsatolások mentén azokat a szükségleteket, amelyek a fő cél elérését segítik elő. A célok elérése érdekében szükséges a közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok megvalósítása, amelyek egy cselekvési ütemterv mentén kerülnek lebonyolításra.

Maga a cselekvési terv több körös felmérés eredményeként jött létre. A célok eléréséhez és hatékonyságnövelés érdekében nem központi irányelvek mentén, hanem helyi tapasztalatokra alapozott szükségletek kerültek meghatározva. Az érintett településeken közösségi interjúk, beszélgetések kerültek lebonyolításra. A primer és szekunder anyaggyűjtés, a felmérések eredményei a dokumentumban részletes kielemezésre kerültek, és ezek mentén kerültek meghatározásra, pontosításra azok a tevékenységek, amelyek a pályázatban is lefektetett irányelvek és célok teljesülését szolgálják.

A cselekvési terv elsődleges elvárt eredménye, hogy a helyi társadalom képessé tegye magát az önszerveződésre, és szellemi, kulturális örökségei által erősítse identitástudatát. Tervezetten a cselekvési terv és a projekt eredményei hozzájárulnak a helyi esélyegyenlőségi tervekben foglalt célkitűzések eléréséhez is.

A cselekvési terv időtartama: 2018.07.01 – 2022.07.31. és további két év fenntartási időszak. A projekt ugyan 2022. július végéig tart, de maga a célkitűzés, vagyis a helyi identitás, a közösségi önszerveződési erő határozatlan időre szól. A közösség addig lesz képes fenntartani ezt az állapotot, amíg a helyi lakosság és az önkormányzatok értékeikre alapozottan elkötelezetten cselekednek a projektben is meghatározott célok mentén.

1. HELYZETELEMZÉS

A megalapozó dokumentum keretében már bemutatásra kerültek egyrészt azok a helyi sajátosságok, amelyek nagymértékben befolyásolni képesek a helyi közösségépítést, másrészt azok a tervezett programok és képzések, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a helyi identitás elmélyítése megvalósuljon a célterületen. A helyzetelemzési fejezet a kutatási módszertant, a tervezett tevékenységek és a felmérések eredményeinek kohézióját mutatja be.

1.1. Közösségi adatszerzés módszertanának bemutatása

A közösségi interjúkat a közösségfejlesztő, a lakosságból kiválasztódó érdeklődőkkel és cselekedni akaró közösségi önkéntesekkel közösen folytatták le. Ennek eredményeit végül összegezték és csoportosították különböző szempontok alapján.

A szakmai vezető feladatok ellátásáért felelős személy Szekeresné Spang Livia, akik megfelelő végzettséggel rendelkeznek a feladat ellátására.

Az interjúk lebonyolításáért a közösségfejlesztő volt elsősorban felelős. A konzorcium településein először a polgármestereket és a testületi tagokat kereste fel, akik a későbbiekben segítséget nyújtottak abban, hogy a helyi közösségekből mely személyeket érdemes felkeresni véleménynyilvánítás szempontjából. A felkeresés során a személyes kapcsolat közvetlenebb beszélgetéseket eredményezett, és így reprezentatív eredmények is születhettek a meghatározott kérdésekkel kapcsolatban. E folyamat során kialakult a cselekedni akaró, aktív csoportok köre, akik önkéntes munkájukkal szívesen bekapcsolódtak a munkába. A legaktívabbnak a 30 és 50 év közötti korosztály volt tekinthető, belőlük alakult ki az a kis „akciócsoport”, akik hajlandók önerejükben is tenni községük érdekében. Az interjúk elkészítésében nagy segítséget jelentettek a középfokú vagy magasabb iskolai végzettségű pedagógusok és könyvtári dolgozók. Az interjúztatás egyes falvakban könnyebben, más falvakban nehezebben bonyolódott a társadalmi hozzáállás és a kistéleplési jellegből fakadt. Könnyen azonosíthatóvá váltak azok a személyek, akiknek határozott elképzeléseik voltak a település és a környezetének fejlődését illetően. Minden településen 10-10 darab interjú készült, megszólítva szinte minden korosztályt.

A közösségi beszélgetéseken a meghívott polgármesterek, testületi tagok, könyvtári dolgozók, helyi intézmények képviselői, civil szervezetek, valamint az általuk bevont személyek vettek részt. Ezzel tovább bővült a helyi cselekvők köre is. A közösségi beszélgetésekre 3 alkalommal került sor a konzorcium 2-2 település bevonásával és 10-20 fő részvételével. A közösségi beszélgetések során az interjúk során is ismertetett kérdések kerültek egy szélesebb körben

megvitatásra. A beszélgetések során a jelenlévők megállapodtak, hogy a beszélgetéseket havi rendszerességgel megismétlik.

A kérdőíves felmérés célja, hogy minél szélesebb körben, minél több ember aktivizálódjon és gondolkodjon együtt. Ezzel elindul egyfajta közösségépítő folyamat is. Kirajzolódott, hogy a helyieknek milyen igényeik vannak, ki miben és hogy tudna részt venni a helyi közösségi élet fejlesztésében. Már a közösségi beszélgetésekor akadtak jelentkezők, akik szívesen segítettek a kérdőívek kiosztásában és összegyűjtésében. Ezzel pedig megvalósult az „ajtótól-ajtóig” történő közösségfejlesztő aktivizáló módszer. A tapasztalat az volt, hogy voltak, akik elzárkóztak a felméréstől, viszont a célértéknél nagyobb számban sikerült összegyűjteni kitöltött kérdőíveket.

A kérdőíveket községenként 2-3 fő gyűjtötte össze, majd azokat a közösségfejlesztővel megszámozták és kiértékeltek. Az eredmények alapján ismételten azonosíthatóvá vált a tenni akarók köre, és érzékelhetően erősödött a helyiek közötti kapcsolat.

1.2. A felmérésekből kapott információk kiértékelése

1.2.1. Az interjúk eredményeinek bemutatása

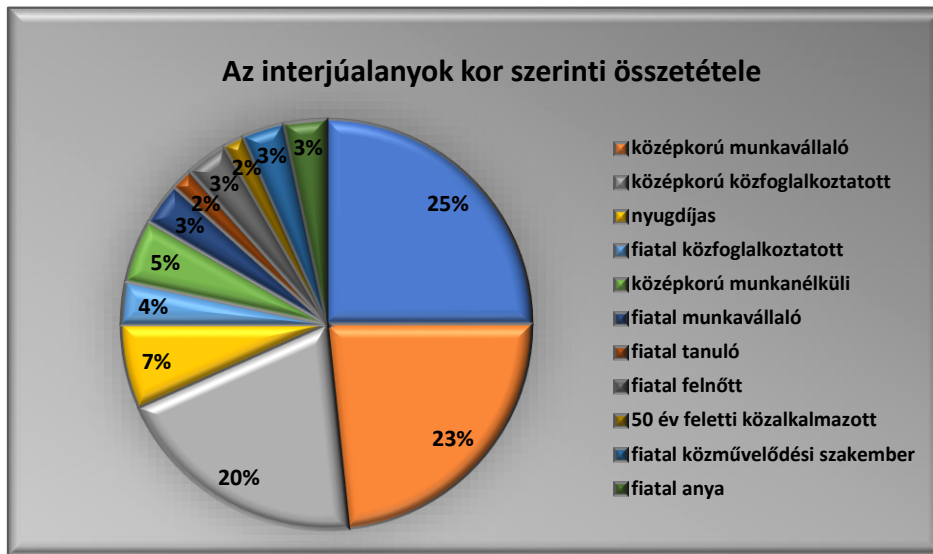
Az első körös interjúk során a konzorcium településein élők egy csoportja került megszólításra.

Az interjúk során 3 alapvető kérdést tettek fel a felmérés készítői:

- Mit tart jónak/rossznak pozitívumnak/negatívumnak a településen?
- Min változtatna, és milyen módszerekkel?
- Mivel tudna hozzájárulni ahhoz, hogy elérhető legyen a pozitív változás?

Az interjúkba bevont személyek esetében cél volt, hogy minden kor- és társadalmi osztály megszólításra kerüljön, ezáltal is egy teljesebb, relevánsabb kép legyen kapható a közvélemény részéről.

1. ábra - Az interjúalanyok kor szerinti megoszlása

Forrás: saját szerkesztés, az első körös interjúk válaszai alapján

A konzorciumban megszólított személyek települési bontásban a következő válaszokat adták:

Bogdása

Mit tart jónak/rossznak pozitívumnak/negatívumnak a településen?

Bogdása megszólított lakosai többségében úgy nyilatkoztak, hogy a faluban nyugalom van, viszont kevés a szórakozási- vagy munkalehetőség. Ezek a problémakörök az interjúalanyok állítása szerint a község teljes lakosságának véleményét is tükrözi. További negatívumként említették Bogdásán, hogy a vallási értékek elveszőben vannak.

Min változtatna, és milyen módszerekkel?

Az interjúalanyok szerint nagy szükség lenne egy fiatalok számára működtetett közösségi klubra, szabadidős tevékenységek eltöltésére alkalmas helyszínekre. A nyugdíjasok körében is nagy igény lenne közösségi programok. A változások esetében a település vezetésének fókuszba kellene helyezni a fiatalságot. Szükségszerű lenne a generációk közti tudásmegosztást erősíteni és a lehetőségekhez mérten a munkahelyek számát növelni.

Mivel tudna hozzájárulni ahhoz, hogy elérhető legyen a pozitív változás?

A megkérdezettek egy része segítséget tudna nyújtani a programok megszervezésében, de többnyire csak támogató jelleggel, résztvevőként vennének részt a kialakított programokon, eseményeken.

Kákics

Mit tart jónak/rossznak pozitívumnak/negatívumnak a településen?

A válaszadók többsége itt született és itt élt egész életében. A válaszok döntő többségében a falusi életteret, a jó levegőt és a csendes környezetet értékelik a legjobbra. Az interjúalanyok többsége megjegyezte, hogy nincs kellő összetartás a faluban. További problémát jelent, hogy a faluban szinte csak közfoglalkoztatottként lehet munkát találni, amin feltétlenül javítani kellene.

Min változtatna, és milyen módszerekkel?

A legtöbb ember álláspontja szerint több közösségi megmozdulásra, program szervezésére van szükség, hisz igény lenne rá a községen. Többen említést tettek arról is, hogy a generációs különbségeket fel kellene valamilyen módon oldani. Az interjúk során a vallási élet fellendítése is szóba került, a Kiss Géza emlékmúzeum fenntartása és menedzselése kapcsán. Az életminőség javítása érdekében az új munkahelyek létesítése mellett szükség lenne több zenés mulatságra.

Mivel tudna hozzájárulni ahhoz, hogy elérhető legyen a pozitív változás?

A válaszadók szinte teljes összhangban részt vennének a programok szervezésében, önkéntes munkát végeznének, valamint a programokon való aktív részvételükkel támogatnák az eseményeket.

Drávafok

Mit tart jónak/rossznak pozitívumnak/negatívumnak a településen?

A megkérdezettek többsége a településen született, itt nőtt fel, így ezen okból és a család, barátok közelsége szeret itt élni. A válaszadók jelentős része a község csendes, nyugodt hangulatát a város zajának távolságát jelölték meg pozitívumként. Többek negatívumként említették, hogy nincs lehetőség a munkavállalásra a faluban és a térségben, ezért jelentős távolságokat kell utazni a nagyobb központokig, ahol már jobbak a lehetőségek. A közlekedési kapcsolatok viszont nem megfelelőek.

Min változtatna, és milyen módszerekkel?

A válaszadók többsége olyan új beruházásokat és tevékenységeket jelöltek meg, ami a helyi összetartást, a közösséget erősíthetik, mint például több közösségi program szervezése

(kiemelten a fiatalok részére), játszótér kialakítása, idősek felzárkóztatása, szemléletváltás a falu fejlődését illetően. A foglalkoztatás javításával kapcsolatban a mezőgazdaság támogatását jelölték meg, ami a helyi adottságok kihasználásával munkát tudna adni a helyi közösségnek. Ez ideális alternatíva lehetne a közfoglalkoztatás mellett és jobb kereseti lehetőséget biztosítana a térség lakói számára.

Mivel tudna hozzájárulni ahhoz, hogy elérhető legyen a pozitív változás?

A megkérdezettek közül mindenki részt venne különböző programokban, illetve többen a szervezésben is szívesen közreműködnének. Az interjúalanyok javaslattétellel, ötleteikkel, saját tudásukkal járulnának hozzá a változás eléréséhez.

Okorág

Mit tart jónak/rossznak pozitívumnak/negatívumnak a településen?

Az interjúalanyok többsége itt született és itt is nevelkedett. A településen nyilatkozók véleménye szerint komoly szakadék van a generációk, viszont az idősebb korosztály nyitottságot mutat mindn iránt. Többen megjegyezték, hogy a közösségben sok a rosszindulatú ember. Problémaként jelölték még meg, hogy a térségben nincsenek jól fizető munkahelyek.

Mín változtatna, és milyen módszerekkel?

Csatornázást, lakossági fórumot említenek, játszótér hiánya, fiatalok mezőgazdaságba való bevonása, valamint a közösségi programokat többen is megemlítették és a tömegközlekedés felújítását is.

Mivel tudna hozzájárulni ahhoz, hogy elérhető legyen a pozitív változás?

Az interjúalanyok a pozitív változás érdekében szívesen aktivizálnák magukat, önkéntes munkát vállalnának és előszeretettel részt vennének a programokon.

Sósvertike

Mit tart jónak/rossznak pozitívumnak/negatívumnak a településen?

Sósvertike zsáktelepülés létét a megkérdezettek előnyként és hátrányként is megjelölték. A legelőnyösebb pozitívumként az interjúalanyok a falu nyugalma jelölték meg. Vannak közösségi programok, amiket nagyon kedvelnek a megkérdezettek, viszont ezen események számát növelni kellene. A falu jelentős hátránya, hogy nincs helyben munkalehetőség.

Min változtatna, és milyen módszerekkel?

A megkérdezettek szerint az emberek életvitelén és hozzáállásán, a generációk közti különbségeken az infrastruktúrán és kapcsolatteremtési lehetőségeken kellene pozitív irányba elmozdulni.

Mivel tudna hozzájárulni ahhoz, hogy elérhető legyen a pozitív változás?

A válaszadók egy része szívesen részt venne a programok szervezésben és lebonyolításban, valamint önkéntes munkával is segítenék a falu fejlődését. A megkérdezettek másik részének nincs ideje, illetve kedve foglalkozni ezzel, véleményük szerint ez nem a lakosság feladata lenne.

Drávasztára

Mit tart jónak/rossznak pozitívumnak/negatívumnak a településen?

A falu legnagyobb pozitívuma, hogy szép a nyugodt környezetben fekszik, viszont ez az elzártság a másik oldalról jelentős hátrányt is jelent a település számára. A válaszadók közül többen is említik, hogy munkalehetőséget szinte csak a közfoglalkoztatás nyújt, amire nem lehet hosszútávon alapozni.

Min változtatna, és milyen módszerekkel?

Az interjúalanyok véleménye szerint nagy előnnyel járna, ha a faluban határátkelő nyílna, mert ezzel határmenti településként több pályázati forráshoz lehetne jutni. Ez növelhetné a falu aktivitását.

Mivel tudna hozzájárulni ahhoz, hogy elérhető legyen a pozitív változás?

A válaszadók közül van, aki falugondnokként szívesen gondoskodna a település környezeti állapotának megőrzéséről. Emellett a legtöbben saját munkájukkal, tapasztalataikkal segítenék a közösségépítést. Voltak olyanok is, aki úgy ítélték meg, hogy nem tudnák segíteni a pozitív irányba való elmozdulást különböző személyes okoknál fogva.

Konzorciumi összesítés

Amennyiben a konzorcium egészét nézzük, akkor leszűrhető, hogy a „*Mit tart jónak/rossznak pozitívumnak/negatívumnak a településen?*” kérdésre a legtöbb visszajelzés a falusi léghört, a csendet, nyugalmat és a békét említi meg. Minden tagnál említésre került, hogy nincsenek megfelelő mennyiségű és minőségű munkahelyek, vagy csupán a közfoglalkoztatás nyújt

megélhetést. Szinte minden esetben szóba került az infrastruktúra rossz állapota, vagy éppen hiánya.

A „*Min változtatna, és milyen módszerekkel?*” kérdésre a tagok esetében a leggyakrabban megemlített problémák a helyi programok kis mennyisége és a generációk közti különbségek. Ezek orvoslása feltétlenül szükséges. Több tag is említés tesz arról, hogy javítani kellene az infrastrukturális feltételeken és a kapcsolatteremtési lehetőségeken.

Arra a kérdésre, hogy „Mivel tudna hozzájárulni ahhoz, hogy elérhető legyen a pozitív változás?” a konzorciumi települések megkérdezettjei leginkább önkéntes munkájukkal segítenék elő a pozitív változást. A rangsorban második leggyakrabban előforduló válasz szerint az emberek csak részvételükkel járulnának hozzá a rendezvények sikeréhez. A harmadik kiemelt válasszal szerint jelentős azok száma is, akik a szervezésben is szívesen is közreműködnének.

2. ábra - Az interjúalanyok hozzájárulása a helyi közösségek erősítéséhez

Forrás: saját szerkesztés az interjúk beszámolóí alapján

1.2.2. A közösségi beszélgetés eredményeinek bemutatása

A közösségi beszélgetések során az interjúkkal ellentétben egy szélesebb körben kerültek megszólításra a konzorcium településeinek közösségei. Minden falu esetében az esemény kezdetén a szakmai vezető köszöntötte a jelenlévőket, és röviden tájékoztatta őket a program szakmai tartalmáról, majd kivetítő segítségével, részletesen elmondta a településen készített interjúk összesítéséből kapott információk eredményeit.

A nagyobb körben, a korábban meghatározott 4 fő kérdéskört (Mi a jó a településben? / Mi a rossz a településen? / Min és hogyan változtatna? / Hogyan tudna hozzájárulni a változáshoz?) boncolgató beszélgetések hivatottak részben alátámasztani, vagy éppen cáfolni az interjúk során megszólaltatottak véleményét. Települési bontásban az alábbiak hangzottak el a konzorciumi tagoknál szervezett közösségi beszélgetéseken:

Sósvertike

1. A mit tart jónak/pozitívumnak a településen kérdésre az alábbi válaszokat adták a helyi közösség képviselői:
 - Szereti a nyugodt életet, szereti a természetet, ezért sokat kirándul családjával a közeli erdőkben, folyóparton;
 - Szereti a falu csendjét, a jó levegőt, a szabadságot;
 - Örvedetesnek tartja a horvát nemzetiség erőfeszítéseit, dicséretes dolog, hogy ápolják hagyományaikat;
 - Szereti a falusias környezetet. Nyugodt az élet, tiszta a levegő, nincs nagy forgalom, közel a természet, ami a kisgyermekes anyák álma;
 - Sok barátja van, ami olyan támogató közösség, ahol sokak segítségére számíthat;
 - Szereti a falut, ezt szokta meg, a városi nyüzsgés zavarja.
2. Azzal kapcsolatban, hogy a településen mik azok a tényezők, amik kedvezőtlené teszik a faluban való életet az alábbi válaszokat adták a megkérdezettek:
 - Kezdenek az emberek elvárosiasodni, nem foglalkoznak egymással, mindenki csak a pénzt hajtja, csak saját boldogulása fontos nekik;
 - A falu zsáktelepülés, ahová a madár se jár, idegent nagyon ritkán látni a faluban;
 - Nem él közösségi életet, mert nincsenek a számára vonzó programok;
 - Sajnos az emberek néha itt is furcsák, önzők, irigyek;
 - Nem szeret itt élni, mert se munkalehetőség se szórakozási lehetőség nincs;
 - Probléma számára, hogy a mobiltelefon elérhetőség és az internet használat korlátozott.
3. A fenti problémák kezelésében kikérték a közösség véleményét arról mik azok a területek, amin változtatni kellene, és a változásban, változtatásban miként tudnának szerepet vállalni. A kérdésre adott válaszokat alapvetően 3 csoportba lehetett sorolni:

emberi tényezők javítása, egyéb feltételekben történő változtatás, illetve teljes elzárkózás, negatív hozzáállás. A kérdésre adott válasz az előbbi felosztás szerint:

Emberi tényezőkön való javítás:

- *Az emberek életvitelén, mindennapi élethez való hozzáállásán kell változtatni;*
- *Kicsit közelebb kellene hozni a generációkat egymáshoz, a fiatalok sok mindent tanulhatnának a tapasztalt öregektől;*
- *Igényekhez kellene igazítani a megvalósuló rendezvényeket (pl: egészség témakörében szívesen hallgatna előadást;*
- *Sok nemzetiségi programot, rendezvényt kellene szervezni (gasztronómia, hagyományápolás, táncház, stb.);*
- *Jó lenne a kisgyermekeseknek szóló program (baba-mama klub);*
- *A kisgyermekeknek szabadidő hasznos eltöltésére megfelelő hely (játsszótér fejlesztés).*

Egyéb tényezők javítása:

- *Igazi munkahely kellene;*
- *Tömegközlekedés lehetőségeit kellene kiszélesíteni, mert nehéz így a munkába járás (és a hazajutás is);*
- *Orvosi ellátás színvonalát kellene emelni;*
- *Közutat kellene fejleszteni;*
- *Mobiltelefonok térerejének központi bővítése;*
- *Gyorsabb internet elérhetőség megteremtése.*

Elzárkózás, negatív fogadtatás:

- *Nem változtatna semmin, így teljesen jó, ahogy van;*
- *Úgy érzi kis ember ahhoz, hogy bármi féle változást kezdeményezhetne, mivel nem tudja befolyásolni a jövőt, nincs alternatív ötlete sem.*

4. A változáshoz való hozzájárulás tekintetében is hasonló hármasság áll fenn, így az erre a kérdésre adott válaszokban a feladatok vállalása és aktivitás, a feladatvállalás nélküli részvétel, valamint a negatív/elzárkozó magatartás volt tapasztalható. Ennek megfelelően az alábbi válaszok hangzottak el a településen:

Feladat vállalás és aktív részvétel:

- *Példát mutat a fiataloknak, rendszeresen kiveszi a részét a közösségi programok szervezésében, lebonyolításában;*

- *Magánemberként, lehetőségeihez mérten, sokszor segít a faluban élő bajban lévő embertársain, és másokat is erre ösztönöz;*
- *Tanácsadással és mindennapi közéleti munkával szívesen részt vesz a falu életében;*
- *Társadalmi munkában, önkéntesként szívesen részt vesz segítőként bármilyen programon, rendezvényen.*

Feladatvállalás nélküli részvétel:

- *A kedvére való programokon részt vesz.*

Elzárkózás, negatív hozzáállás:

- *Nem ér rá ezzel foglalkozni;*
- *Nem tud és nem is akar miben segíteni;*
- *Nem tud miben segíteni.*

Drávasztára

1. A mit tart jónak/pozitívumnak a településen kérdésre az alábbi válaszokat adták a helyi közösség képviselői:
 - *A jó levegő, a Dráva part szépsége, a nyugalom csodálatos. A gyermekek szabadon élhetnek, nincs városi nyüzsgés, városi szmog;*
 - *Itt a folyó, a csend, a nyugalom;*
 - *Az emberek barátságosak, kedvesek, befogadók;*
 - *Békések és kedvesek az emberek;*
 - *Bármilyen állatot lehet tartani;*
 - *A gyerekek szabadon mozoghatnak.*
2. Azzal kapcsolatban, hogy a településen mik azok a tényezők, amik kedvezőtlené teszik a faluban való életet az alábbi válaszokat adták a megkérdezettek:
 - *A közmunkán kívül, a képzetlenek számára nincs más munkalehetőség;*
 - *Probléma, hogy a lakosság elöregedik és kevés a munkalehetőség;*
 - *Nagyon elzárt térség. Határfalu, zsáktelepülés a határ szélén.*
3. A fenti problémák kezelésében kikérték a közösség véleményét arról mik azok a területek, amin változtatni kellene, és a változásban, változtatásban miként tudnának szerepet vállalni. A kérdésre adott válaszokat alapvetően 3 csoportba lehetett sorolni: emberi tényezők javítása, egyéb feltételekben történő változtatás, illetve teljes elzárkózás, negatív hozzáállás. A kérdésre adott válasz az előbbi felosztás szerint:

Emberi tényezőkön való javítás:

- *Még több programot lehet családoknak, gyerekeknek szervezni.*

Egyéb tényezők javítása:

- *Határátkelőt kellene nyitni;*
- *A fiatalok elköltöznek, a település elöregedik, ezért vonzóvá kell tenni a fiatalok számára;*
- *Vállalkozásokat kell a településre csábítani;*
- *Több munkahely és jobb fizetések kellenének;*
- *Közút hálózat fejlesztése és a határ megnyitása elengedhetetlen a fejlődéshez;*
- *Szükséges a közút hálózat fejlesztése;*
- *Közlekedés javítása fontos lenne, az ingázóknak sokat kell a csatlakozásokra várni;*
- *Meg kell nyitni a határt a horvát rész felé, a legjobb egy épített híd lenne.*

Elzárkózás, negatív fogadtatás:

- *Nem tud.*

4. A változáshoz való hozzájárulás tekintetében is hasonló hármasság áll fenn, így az erre a kérdésre adott válaszokban a feladatok vállalása és aktivitás, a feladatvállalás nélküli részvétel, valamint a negatív / elzárkózó magatartás volt tapasztalható. Ennek megfelelően az alábbi válaszok hangzottak el a településen:

Feladat vállalás és aktív részvétel:

- *Minden programot, közösségi megmozdulást, szívesen támogat, a részvételen kívül önkéntes munkájával segíti a megvalósítást;*
- *Saját munkájával;*
- *Rendszeresen részt vesz a falu életében, a rendezvények szervezésében és lebonyolításában;*
- *Saját tapasztalatával tud segíteni.*

Feladatvállalás nélküli részvétel:

- *Részt vesz a rendezvényen, de a szervezésbe nem vállal feladatot.*

Elzárkózás, negatív hozzáállás:

- *Sajnos nem sok mindennel tud hozzájárulni;*
- *Semmivel.*

A kérdések körül járását követően a résztvevők igényeinek megfelelően, kötetlen beszélgetés következett az érintett problémák, pozitív és negatív dolgok végig beszélésével. A jelen lévők többsége aktívan részt vett a szabad beszélgetésben, sok mondanivalójuk (főleg példák felsorolása) volt egy-egy témakörben, a környező településeken működőn jó és rossz gyakorlatok felhozásában. A beszélgetést a közösségfejlesztő irányította és a jelenlévők által felhozott témacsoportok kibeszélése után kérte, hogy a felsoroltakból válasszák ki azt a területet, amely számukra a legfontosabb. A jelenlévők több témacsoportot is megneveztek:

- idősök helyzete;
- fiatalok helyzete;
- határmenti fekvés (nyitás Horvátország felé);
- közösségi rendezvények témaköre (mit lehetne még, mit lehetne jobban);
- nemzetiségi önkormányzati együttműködés lehetőségei;
- hagyományápolás;
- munkanélküliség;
- infrastrukturális helyzet (útfejlesztés, internet és mobil térerő hiány);
- perifériás helyzet (tömegközlekedés).

A témacsoportok összegyűjtését követően elsőként a közösségi rendezvények témaköre és szorosan hozzá kapcsolódva a nemzetiségi önkormányzattal való együttműködés lehetőségeinek számba vételére helyeződött a hangsúly. Sósvertike és Drávasztára esetében rendszeresen a közösségi megmozdulások, (főleg Drávasztárán, ahol a horvát nemzetiségi hagyományok ápolásának, határon túli kapcsolatok mélyítésének is teret adnak), de évről-évre ugyanazok a programok vannak, amik már kissé sablonossá váltak. Ezeket a lehetőségek újra kell gondolni, és az igényeknek megfelelően kell újra tervezni. Megállapítást nyert, hogy igyekezni kell annak érdekében, hogy minden korosztály számára biztosított legyen a lehetőség arra, hogy részt tudjon venni valamilyen formában a közösség életében. Nem csak zenés, és gasztronómiához köthető multságokon, hanem egyéb kulturális rendezvényeken (pl. nótáest) is. A rendezvények lebonyolításához a nemzetiségi önkormányzattal szoros együttműködést kell kialakítani az anyagi lehetőségek megfelelő felhasználása érdekében.

A közösségi beszélgetés lezárása a felmerült gondolatok, javaslatok összefoglalásával zárult. A jelen lévők megállapodtak abban, hogy a közösségi beszélgetéseket rendszeresen, havonta egy alkalommal megismétlik.

Kákics

1. A mit tart jónak/pozitívumnak a településen kérdésre az alábbi válaszokat adták a helyi közösség képviselői:

- Szereti a falusias életteret;
- A környezet tiszta, rendezett, virágos;
- A csendes környezet, a jó levegő, a biztonság;
- A faluvezetés kíváncsi a lakosság igényeire, javaslataira. Döntéseikkel igyekeznek a felmerülő problémákat helyben orvosolni;
- Van közösségi élet;
- Rendszeresen vannak rendezvények, külön korosztályonként és érdeklődési körönként a gyermekeknek, nyugdíjasoknak, aktív lakosoknak;
- A roma nemzetiségi önkormányzat egy csomó „bulizós” programot szervez, a nagy önkormányzat inkább kirándulásokat és egyéb kulturális jellegű programokat. Jól kiegészítik egymást, szinte minden korosztály igényeire vannak akcióik;
- Jó, hogy az önkormányzat folyamatosan támogatja nem csak az általános iskolás, de a tovább tanuló gyermekeket is, a szülőknek ez nagy segítség.

2. Azzal kapcsolatban, hogy a településen mik azok a tényezők, amik kedvezőtlené teszik a faluban való életet az alábbi válaszokat adták a megkérdezettek:

- Az emberek között sokkal jobb kapcsolat lehetne, ha összetartóbbnak és kisebb lenne a széthúzás, ármánykodás, irigység;
- A munkahelyek megszűnésével a munkaközösségek is megszűntek, az emberek elfordultak egymástól, érdektelenek, közömbösek, irigyek, rosszindulatúak lettek;
- A közösségi érdekek csak keveseknek fontosak. Nincs összetartás az emberek között;
- A közösség egy kemény magra (20-25-fő) korlátozódik, a többiek csak ritkán mozgósíthatók;
- A vallási élet szinte teljesen megszűnt;
- Gyermekei számára nem itt képzelel el a jövőt, ha tudásukkal akarnak érvényesülni az életben, ahhoz nem ez a megfelelő élettér;

- *Nagyon széthúznak az emberek, a szomszédok is képesek haragba élni egymás mellett;*
- *Az idősebb korosztály kirekesztődik a fiatalabbak életből, és ezzel sok tudás vesz el;*
- *Szolgáltatások hiánya (helybeni elérhetőség hiánya);*
- *Mobilhálózatok, internet hozzáférések korlátozottak.*

3. A fenti problémák kezelésében kikérték a közösség véleményét arról mik azok a területek, amin változtatni kellene, és a változásban, változtatásban miként tudnának szerepet vállalni. A kérdésre adott válaszokat alapvetően 2 csoportba lehetett sorolni: emberi tényezők javítása és egyéb feltételekben történő változtatás. A kérdésre adott válasz az előbbi felosztás szerint:

Emberi tényezőkön való javítás:

- *Folyamatosan még több közösségi megmozdulást, programot kell szervezni minél nagyobb célcsoport számára, hogy aktivizálni lehessen a jelenleg „szunnyadó” embereket;*
- *Többeket kell mozgósítani a falunak szóló programok szervezéshez, lebonyolításához, hogy érezzék meg az emberek, hogy ha önzetlenül tesznek valamit, az jó érzés;*
- *A korosztályokat össze kell hozni, hogy a generációs különbségek csökkenjenek;*
- *A helyi értékteremtésbe minél több embert be kell vonni;*
- *Vallási élet fellendítése fontos;*
- *Kiss Géza emlékének ápolása programokkal, rendezvényekkel;*
- *Minden korosztálynak megvan a maga érdeklődési köre, erre fókuszálva kell összekovácsolni a rétegeket;*
- *Fontos a hagyományok ápolása, ebből még ma is lehet értéket teremteni;*
- *Idősektől tanulni sok mindent lehet, ennek meg kell teremteni a megfelelő keretet (pl. horgolni, kötni, kosarat fonni, stb.).*

Egyéb tényezők javítása:

- *Civil szervezet hiányában egy helyi egyesületet kellene létrehozni és minden pályázati lehetőséget ki kell használni a helyek életének jobbá tétele érdekében;*
- *Kiss Géza Emlékmúzeumot menedzselni, Kákics hírét tovább vinni, meg kell szólítani az embereket, igényfelmérés után tervezés;*

- *közösségi akció kitalálása a falukép javítása, a magántulajdonok megóvása/rendben tartása céllal „Rendes udvar, rendes ház” – épített örökség megóvása;*
 - *érzékenyítés (fiatalok – idősek összehozása);*
 - *támogatná a falu vezetését a helyi munkahelyteremtésben;*
 - *javasolja több szociális támogatást biztosító program lebonyolítását (pl: szociális földprogram, amivel a megélhetést segítik);*
 - *elő sorban munkahelyekre lenne szükség, nem helyben, mert itt nincs mit csinálni, de a szomszéd kisvárosban lehetne valami gyár vagy üzem, ami felszippantja a környék munkanélkülieit (régén is volt pl. a sajtüzem);*
 - *újra kell építeni a református gyülekezetet, vissza kell adni a vallásnak is a közösségépítő funkciót.*
4. A változáshoz való hozzájárulás tekintetében is hasonló kettősség áll fenn, így az erre a kérdésre adott válaszokban a feladatok vállalása és aktivitás, illetve a feladatvállalás nélküli részvétel volt tapasztalható. Ennek megfelelően az alábbi válaszok hangzottak el a településen:

Feladat vállalás és aktív részvétel:

- *Példamutatással, a közjó érdekében végzett folyamatos aktivitással, önkéntes munkával, szervezéssel és részvétellel;*
- *A falu lakóinak személyes felkeresésében, mozgósításában is tud szerepet vállalni;*
- *Példamutatással, tanácsadással és a programokon való részvétellel tud segíteni;*
- *Ötletekkel, kreatív segítő részvétellel, önkéntes munkával;*
- *Település vezetése felé való kommunikációval;*
- *Az igényfelmérésben és az azt követő tervezésben is részt venne;*
- *Aktív szervező, igényfelmérő, mozgósító, lebonyolító feladatokat is vállal.*

Feladatvállalás nélküli részvétel:

- *Nem vállal feladatot, az a faluvezetés dolga. Ő csak résztvevő kíván lenni;*
- *A programokon való aktív jelenlétével.*

Okorág

1. A mit tart jónak/pozitívumnak a településen kérdésre az alábbi válaszokat adták a helyi közösség képviselői:
 - Szereti a falu csendjét, a jó levegőt, a nagy udvar a népes család játszótere;
 - A falusi élet nyújtja a biztonságot.
2. Azzal kapcsolatban, hogy a településen mik azok a tényezők, amik kedvezőtlennek teszik a faluban való életet az alábbi válaszokat adták a megkérdezettek:
 - Nincs a településen összetartás. megszűntek a jó szomszédi viszonyok;
 - Problémának érzi a generációk közti különbségeket, azt, hogy mindenkinek más a fontos, más prioritás, így az érdekek sem egyeznek;
 - Sajnálatos az is, hogy az embereket az irigység és a rosszindulat jellemzi;
 - Csak a saját korosztályával tud jó kapcsolatot ápolni. A generációk között komoly szakadék van;
 - A fiatalabb korosztályra már az irigység, rosszindulat jellemző;
 - Egyre nagyobb az érdektelenség és a széthúzás, de ezt hosszú, tervezett folyamatokkal lehet visszafordítani, amit csak a faluvezetés képes véghez vinni.
3. A fenti problémák kezelésében kikérték a közösség véleményét arról mik azok a területek, amin változtatni kellene, és a változásban, változtatásban miként tudnának szerepet vállalni. A kérdésre adott válaszokat alapvetően 2 csoportba lehetett sorolni: emberi tényezők javítása, illetve egyéb feltételekben történő változtatás. A kérdésre adott válasz az előbbi felosztás szerint:

Emberi tényezőkön való javítás:

- Több közösségépítő programmal tudja a változás alapjait elképzelni pl: helyi gasztronómiai programok (farsangi-fánk sütés, stb.), kulturális kirándulások (színház, mozi, stb.);
- Több, a közösségi élet fellendítését célzó rendezvények kellenének a településre (kevés van);
- A helyi adottságokra épülő, egyedi programok kitalálása és megvalósítása hatására fellendülne a falu;
- Több olyan közösségépítő rendezvény kellene, ami kimozdítja a falusiakat a településről;
- Hiányoznak a kreativitást igénylő, új ismereteket adó programok (pl. kézműveskedés);

- *Meg kell tanítani a fiatalokat önellátónak lenni, meg kell ismertetni és meg kell szeretetni velük a mezőgazdaság azon formáit, amiből önfenntartóvá tudnak válni, így közösséget is lehet belőlük kovácsolni, és ha megy a munka jólesik majd a szórakozás is, akkor jöhetnek a közösségi eszem-iszom rendezvények;*

Egyéb tényezők javítása:

- *A tömegközlekedés jobban igazodhatna a helyi igényekhez;*
 - *A közfoglalkoztatás helyett versenyképes jövedelmet biztosító munkahelyeket kellene helyben teremteni (pl. mezőgazdaságban);*
 - *A tömegközlekedés problémás, emelni kellene a járatszámokat;*
 - *Bár sok gyerek van, nincs játszótér, pedig amellett, hogy a gyerekeknek hasznos időtöltést biztosítana, közösségépítő eszköz is lehetne;*
 - *A gyermekes családok számára, ahol a szülők dolgoznak, segítő rokonság vagy baráti kör hiányában, még a nyári szünidő alatti gyermekfelügyelet is komoly probléma, ezért szükséges lenne olyan közösségi térre és olyan emberekre, akik a gyermekek felügyeletét és hasznos időtöltését biztosítani tudják;*
 - *Több lakossági fórumra lenne szükség akár a falu ügyeivel, akár egyéb programszervezéssel kapcsolatban;*
 - *Gondot okoz a belvíz, ezért szorgalmazza a csatornázást;*
 - *Javítaná a jelenlegi orvosi ellátás színvonalát (2 hetente 2 órát tartózkodik a településen a háziorvos, egyéb napokon a 8 km-re lévő egészségügyi központba tudják igénybe venni a szolgáltatást);*
 - *A civil szervezetek alapításában látja a megoldást, mert csak így lehet pénzhez jutni és tömegeket mozgósítani bármilyen célra (összetartás hiányzik, azt kell erősíteni).*
4. A változáshoz való hozzájárulás tekintetében is hasonló megosztottság áll fenn, így az erre a kérdésre adott válaszokban a feladatok vállalása és aktivitás, a feladatvállalás nélküli részvétel, valamint a negatív/elzárkozó magatartás volt tapasztalható. Ennek megfelelően az alábbi válaszok hangzottak el a településen:

Feladat vállalás és aktív részvétel:

- *Önkéntes társadalmi munkával;*
- *A lakossági fórumokon aktívan részt venne, ötleteivel támogatná a közösséget;*
- *Szívesen cserélne tapasztalatot másokkal pl. sütés-főzés, illetve szívesen lenne kísérő kulturális rendezvényeken;*

- *Társadalmi munkában, önkéntesként szívesen részt vesz segítőként bármilyen programon, rendezvénye.*

Feladatvállalás nélküli részvétel:

- *Szívesen részt vesz bármilyen programon, ami nem „mulató”.*

Elzárkózás, negatív hozzáállás:

- *Nem szívesen vállalna semmiféle feladatot. A változás nem rajta múlik, azt oldja meg a faluvezetés.*

Ezután az résztvevők igényeinek megfelelően, kötetlen beszélgetés következett az érintett problémák, pozitív és negatív dolgok végig beszélésével. A jelen lévők többsége aktívan részt vett a szabad beszélgetésben, sok mondanivalójuk (főleg példák felsorolása) volt egy-egy témakörben, a környező településeken működő jó és rossz gyakorlatok felsorolásával. A közösségfejlesztő irányította a beszélgetést és a jelenlévők által felhozott témacsoportok kibeszélése után kérte, hogy a felsoroltakból válasszák ki azt a területet, amely számukra a legfontosabb. A beszélgetés során több témacsoportot is megneveztek:

- közösségi rendezvények témaköre (mit lehetne még, mit lehetne jobban, mit lehetne együtt);
- nemzetiségi önkormányzati együttműködés lehetőségei;
- hagyományápolás, Kiss Géza emlékének őrzése;
- idősek helyzete;
- fiatalok helyzete;
- egyházzal való együttműködés problémái;
- munkanélküliség.

A témacsoportok összegyűjtését követően elsőként a közösségi rendezvények témaköre és szorosán hozzá kapcsolódó a nemzetiségi önkormányzattal való együttműködés lehetőségeinek számba vételére helyeződött a hangsúly. A településeken (a többi környező településhez hasonlóan) rendszeresek a közösségi megmozdulások, (mind a települési önkormányzat mind a nemzetiségi önkormányzat szervezésében), de évről-évre ugyanazok a programok vannak, amik már sablonossá váltak. Ezeket a lehetőségetek újra kell gondolni, és az igényeknek megfelelően kell áttervezni. Megállapítást nyert, hogy törekedni kell arra, hogy minden korosztály számára biztosított legyen a lehetőség arra, hogy részt tudjon venni valamilyen formában a közösség életében Nem csak zenés, és gasztronómiához köthető multságokon, hanem egyéb kulturális rendezvényeken is. Felmerült, hogy néhány éve még a 3 település (Kákics, Okorág és Marócsa) falunapjai egymáshoz voltak igazítva, rendszeresen kerültek a

programok közé a szomszéd falu bevonásával lebonyolított elemek, mint például focimeccs, közös bográcsozások. Ezek hiányoznak, újra fel kellene eleveníteni őket. Ehhez a pályázatban szereplő szomszédolás programelem teljesen kiváló lehetőség lehet. Továbbá hangsúlyt kellene fektetni a helyieken kívül az elszármazottakkal való kapcsolatfelvételre is. A településekről számtalan, jelenleg komoly egzisztenciával rendelkező (orvosok, ügyvédek, művészek) kerültek ki a nagyvilágba. A rendezvények lebonyolításába a nemzetiségi önkormányzattal szoros együttműködést szükséges kialakítani az anyagi lehetőségek megfelelő felhasználása érdekében.

A beszélgetés lezárása a felmerült gondolatok, javaslatok összefoglalásával zárult. A jelenlévők megállapodtak abban, hogy a közösségi beszélgetéseket rendszeresen, havonta egy alkalommal megismétlik.

Bogdása

1. A mit tart jónak/pozitívumnak a településen kérdésre az alábbi válaszokat adták a helyi közösség képviselői:
 - *A faluban nyugalom van, itt élni alapjában véve jó;*
 - *Csendes a falu,*
 - *Szereti a falusi létet, szeret gazdálkodni.*
2. Azzal kapcsolatban, hogy a településen mik azok a tényezők, amik kedvezőtlené teszik a faluban való életet az alábbi válaszokat adták a megkérdezettek:
 - *A fiataloknak semmi lehetősége nincs, jobb híján a buszmegállóban bandáznak esténként.*
 - *A közösségi élet egyre gyatrább, a hagyományos ünnepek sincsenek megtartva.*
 - *Semmi jó nincs itt.*
 - *Se munkalehetőség se szórakozási lehetőség nincs.*
 - *Az emberek egy kicsit közömbösek, mindenki a saját problémájával van elfoglalva. Egyre kevesebb a falun belüli támogató közösség.*
3. A fenti problémák kezelésében kikérték a közösség véleményét arról mik azok a területek, amin változtatni kellene, és a változásban, változtatásban miként tudnának szerepet vállalni. A kérdésre adott válaszokat alapvetően 3 csoportba lehetett sorolni: emberi tényezők javítása, egyéb feltételekben történő változtatás, illetve teljes elzárkózás, negatív hozzáállás. A kérdésre adott válasz az előbbi felosztás szerint:

Emberi tényezőkön való javítás:

- az emberek életvitelén, mindennapi élethez való hozzáállásán kell változtatni;
- kicsit közelebb kellene hozni a generációkat egymáshoz, a fiatalok sok mindent tanulhatnának a tapasztalt öregektől;
- igényekhez kellene igazítani a megvalósuló rendezvényeket (pl: egészség témakörében szívesen hallgatna előadást);
- sok nemzetiségi programot, rendezvényt kellene szervezni (gasztronómia, hagyományápolás, táncház, stb.);
- jó lenne a kisgyermekeseknek szóló program (baba-mama klub);
- a kisgyermekeknek szabadidő hasznos eltöltésére megfelelő hely (játsszótér fejlesztés).

Egyéb tényezők javítása:

- Közösségi programok kellenének;
- Több zenés, táncos, sztárfellépős programra lenne szükség;
- Igazi munkahely kellene;
- Tömegközlekedés lehetőségeit kellene kiszélesíteni, mert nehéz így a munkába járás (és a hazajutás is);
- Orvosi ellátás színvonalát kellene emelni;
- Közutat kellene fejleszteni (nagyon rossz, kátyús);
- Mobiltelefonok térerejének központi bővítése és gyorsabb internet elérhetőség;

Elzárkózás, negatív fogadtatás:

- Nem változtatna semmin, így teljesen jó, ahogy van;
- Úgy érzi kis ember ahhoz, hogy bármi féle változást kezdeményezhetne, mivel nem tudja befolyásolni a jövőt, nincs alternatív ötlete sem.

4. A változáshoz való hozzájárulás tekintetében is hasonló hármasság áll fenn, így az erre a kérdésre adott válaszokban a feladatok vállalása és aktivitás, a feladatvállalás nélküli részvétel, valamint a negatív/elzárkozó magatartás volt tapasztalható. Ennek megfelelően az alábbi válaszok hangzottak el a településen:

Feladat vállalás és aktív részvétel:

- Csak elhatározás és támogató vezetés kellene;
- Fiatalítani kellene a település vezetését, vagy legalább elérni, hogy a helyi fiatal generáció problémáival is foglalkozzanak;

- *fel kellene mérni a kisgyerekes családok igényeit, elvárásait és arra kidolgozni egy megoldást, hogy itt tartsák őket a faluban;*
- *Szórakozási lehetőségek szervezése.*

Feladatvállalás nélküli részvétel:

- *Jó lenne, ha a fiatalok érdekelté kellene tenni az öregek tudásának elsajátításában.*

Elzárkózás, negatív hozzáállás:

- *Neki minden jó így, ahogy van, nem változtatna semmin;*
- *Nem tudja befolyásolni a jövőt, nincs alternatív ötlete sem.*

Drávafok

1. A mit tart jónak/pozitívumnak a településen kérdésre az alábbi válaszokat adták a helyi közösség képviselői:
 - *Van támogató közösség;*
 - *Csendes a falu.*
2. Azzal kapcsolatban, hogy a településen mik azok a tényezők, amik kedvezőtlené teszik a faluban való életet az alábbi válaszokat adták a megkérdezettek:
 - *Vannak irigyek, így mindig sok a pletyka, szóbeszéd, amik nagy része valótlan;*
 - *Semmiféle jövőképet nem lát;*
 - *Itt élni, igazi kihívás;*
 - *Létebizonytalanság és a falu vezetésével is komoly problémák vannak;*
 - *Rendkívül beszűkültek a társadalmi viszonyok;*
 - *Tömegközlekedéssel kapcsolatban vannak problémák.*
3. A fenti problémák kezelésében kikérték a közösség véleményét arról mik azok a területek, amin változtatni kellene, és a változásban, változtatásban miként tudnának szerepet vállalni. A kérdésre adott válaszokat alapvetően 3 csoportba lehetett sorolni: emberi tényezők javítása, egyéb feltételekben történő változtatás, illetve teljes elzárkózás, negatív hozzáállás. A kérdésre adott válasz az előbbi felosztás szerint:

Emberi tényezőkön való javítás:

- *Falu fiatalítása és a vezetőség szemléletváltása;*
- *Szükséges a faluvezetés szemléletén változtatni, ha nem sikerül elengedhetetlen a leváltásuk;*

- *Több olyan programot kell szervezni, ami a településen élő embereket, kultúrákat közelebb hozza egymáshoz, hiszen a mostani rohanó világban ez a szakadék egyre csak nő;*
- *Nagypolitikában kellene változtatni a falvakat ellehetetlenítő politikai – jogszabályi környezeten;*
- *Hogyan: a falu, mint élettér lényegét értő és érző embereket kell keresni a döntéshozó helyekre.*

Egyéb tényezők javítása:

- *Távolsági buszjáratokat sűrűbbé kellene tenni, és vissza kellene állítani a vasúti közlekedést, hogy munkába lehessen járni;*
- *Kereskedelmi egységeket (élelmiszerbolt bővíteni kellene) és egyéb szolgáltatásokat kellene behozni a faluba (fodrász, kozmetikus);*
- *Helyi munkalehetőségek megteremtése (nem közmunka);*
- *Szükség van az idősök felkarolására (pl. idősök otthona újraindítása);*
- *Több szabadterei játék a kisgyermekeknek (óvodában, játszótéren);*
- *Bank automata felállítása (legalább a pénz felvételéért ne kelljen elutazni, az amúgy is rossz tömegközlekedéssel).*

Elzárkózás, negatív fogadtatás:

- *A változások folyamatosan zajlanak, abba beleavatkozni felesleges.*

4. A változáshoz való hozzájárulás az alábbi válaszok hangzottak el a településen:

Feladat vállalás és aktív részvétel:

- *Szívesen rész vesz bármilyen jó irányú megmozduláson. Támogatja. Ezt részvételével, véleménynyilvánítással, ötletek megbeszélésével képzei el;*
- *Első sorban azzal, hogy rész vesz a választásokon, és él a szabad véleménynyilvánítás, szavazás demokratikus lehetőségével, sőt talán indulóként (önkormányzati képviselő) próbál majd tenni a településért;*
- *Bármire hajlandó, amivel segíti a falu élhetőbbé tételét;*
- *Fiatalságával, szemléletével, dinamizmusával segíteni tudja a falu fejlődését;*
- *Szívesen részt vesz bármiben, akár önkéntesként is;*
- *Munkájával, tudásával, tapasztalataival tud hozzájárulni a változáshoz;*

- *Nyitott mindenfajta segítségnyújtásra, amely lehetőséget teremthet a lakosok életszínvonalának emelésére, céltudatosságának erősítésére (saját korlátaikon belül);*
- *Tapasztalatával, fiatalos lendületével és pozitív hozzáállásával próbál példát mutatni és segíteni a lakosság szemléletváltásában;*
- *Segítene kiválasztani a falu, mint élettér lényegét értő és érző megfelelő döntéshozókat, ehhez terveket készítené és segítené azok megvalósítását.*

Ezután a résztvevők igényeinek megfelelően, kötetlen beszélgetés következett az érintett problémák, pozitív és negatív dolgok megvitatásával. A jelenlévők többsége aktívan részt vett a szabad beszélgetésben, sok mondanivalójuk (főleg példák felsorolása) volt egy-egy témakörben, a környező településeken működő jó és rossz gyakorlatok felvetésével. A közösségfejlesztő irányította a beszélgetést és a jelenlévők által felhozott témakörök átbeszélése után kérte, hogy a felsoroltakból válasszák ki azokat a területeket, amelyek számukra a legfontosabbak. Ennek megfelelően több témacsoportot is megneveztek:

- településvezetés körüli problémák
- munkanélküliség
- idősök helyzete
- fiatalok helyzete
- közösségi rendezvények témaköre (mit lehetne még, mit lehetne jobban)
- hagyományápolás

A témacsoportok összegyűjtését követően a legfőbb hangsúly a településvezetés körüli problémák és megoldások keresése lett volna, de megegyezés született, hogy elsőként a közösségi rendezvények témakörére helyezik a hangsúlyt. Felismerésre került, hogy a települések között nagy különbség van. Drávafokon rengeteget pályáznak és a faluban rendkívül sok a lakosság számára elérhető program. A községnek saját iskolája és óvodája is van (a református egyház fenntartásában), így a gyermekek számára többféle lehetőség kínálkozik a szabadidő hasznos eltöltésére. Bogdásán jól működik a falugondnoki szolgálat. A falubusz igény esetén szívesen átszállítja a szomszéd településre az érdeklődőket. Mindkét településen rendszeresek a közösségi megmozdulások, (bár Bogdásán jóval kevesebb rendezvény van, azok is főleg a nemzetiségi önkormányzat szervezésében), de évről-évre ugyanazok a programok kerülnek megrendezésre, amik így már sablonossá váltak. Ezeket a programokat újra kell értékelni, és az igényekhez szükséges igazítani. Megállapítás született arról is, hogy minden korosztály számára biztosítani szükséges, hogy részt tudjanak venni

valamilyen formában a közösség életében. Nem csak zenés, és gasztronómiához köthető mulatságokon, hanem egyéb kulturális rendezvényeken is. A rendezvények lebonyolításában a nemzetiségi önkormányzattal szoros együttműködést szükséges kialakítani az anyagi lehetőségek megfelelő felhasználása érdekében.

A beszélgetés lezárása a felmerült gondolatok, javaslatok összefoglalásával zárult. A jelenlévők megállapodtak abban, hogy a közösségi beszélgetéseket rendszeresen, havonta egy alkalommal megismétlik.

A közösségi beszélgetések konzorciumi szintű megállapításai

Általánosságban elmondható, hogy minden község esetében hasonló előnyök és hátrányok kerültek megemlítsre. A helyiek látják, hogy településeikben komoly még kihasználatlan potenciálok vannak, melyek megfelelő szervezettség mellett jelentős mértékben javíthatnak a helyi közösségek életén. Természetesen olyan problémák is azonosításra kerültek, melyekre közvetlenül a projekt nem képes megoldást találni, viszont rámutathat arra az útra, amely a helyiek önszerveződése révén eredményt hozhat ezeken a területeken is. A javasolt új programok és tevékenységek lebonyolítására a helyi közösség nyitottnak mondható, és a programelemek minden szegmensére azonosíthatók azok a csoportok, akik ezt végre is képesek hajtani.

1.2.3. A kérdőív eredményeinek bemutatása

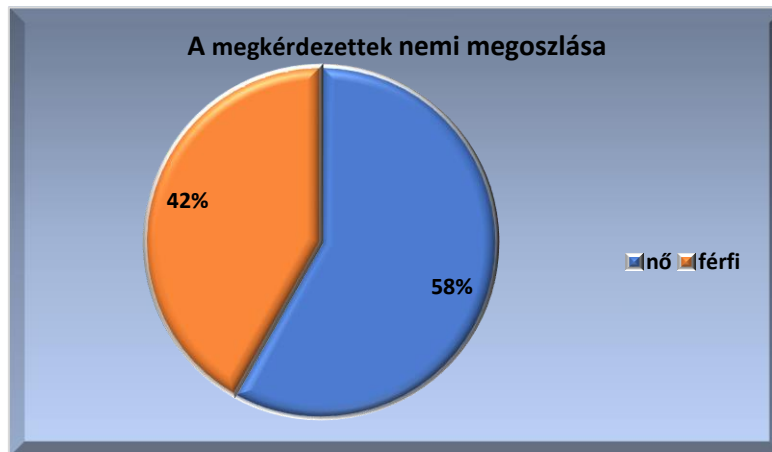
A kérdőíves feldolgozás során a szóban forgó konzorcium településeinek lakossága körében egy 21+1 kérdésből álló kérdéssort állítottak össze. A kérdőívben első felében a kitöltők alapadatira –, mint például nemi megoszlásra, életkor szerinti besorolásra, családi állapotra, a nevelt gyermekek számára és foglalkozásra, – vonatkoztak a kérdések. A felmérés második részét képezték azok a konkrét kérdések, amelyek részben már a lefolytatott interjúk és közösségi beszélgetések során is felmerültek. A 22. kérdés a helyiek egyéb meglátásainak kifejtésére adott lehetőséget.

A kérdőív egy bővebb, már konkrét igényeket is felmérő vizsgálat volt, ahol az adott településeken már szélesebb körben felmérésre kerülhettek azok az igények, amelyek jelenleg nagy hiányt, vagy éppen fejlődési, kitörési lehetőséget biztosítanak a térség számára.

A kérdőív során az alábbi megállapítások és eredmények születtek:

A válaszadók többsége nő volt. Ennek elsősorban az volt az oka, hogy a lekérdezés alkalmával a legtöbb férfi még munkaidejét töltötte, míg a nők többnyire háztartásbeliként, gyermeket nevelve, vagy éppen munkanélküliként tartózkodtak otthon.

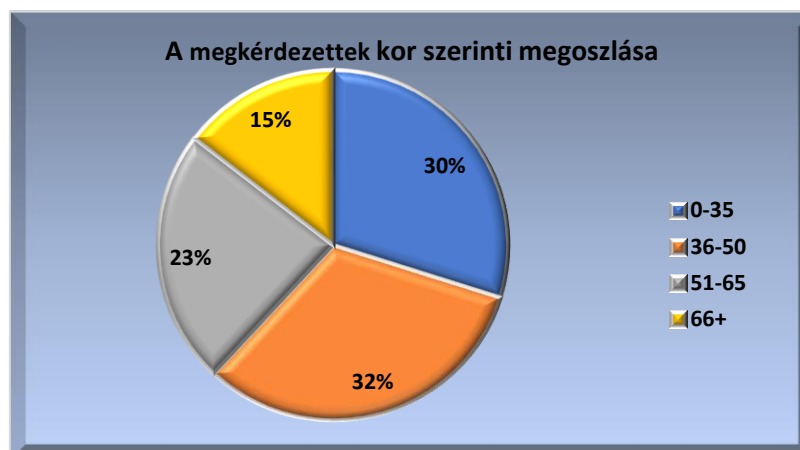
3. ábra - A megkérdezettek nemi megoszlása

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A kor szerinti megoszlás tekintetében a kérdőívvel minden korosztályt sikerült megszólíthatni. A konzorcium szinten 268 fő válaszadó közül a legnagyobb csoportot a 36-50 és a 0-35 év közöttiek, a legkisebb csoportot a 66 év feletti korosztály alkotta. Az 51-65 év közötti korosztály a megkérdezettek közel ¼-ét alkották.

4. ábra - A megkérdezettek korcsoport szerinti megoszlása

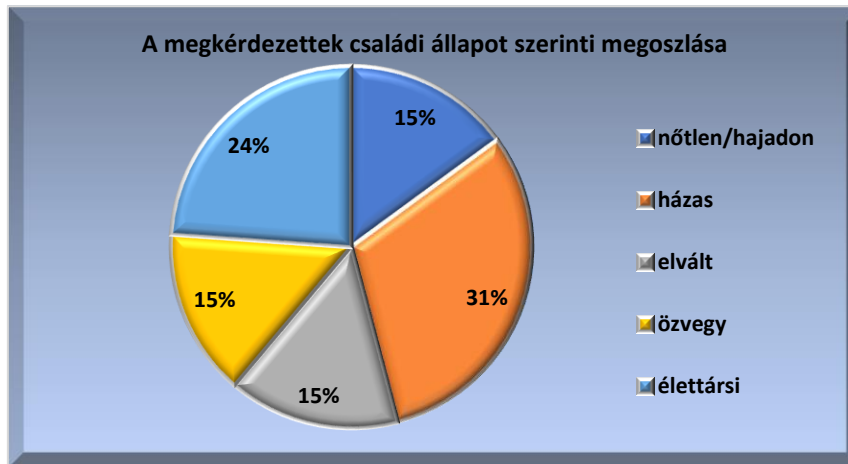

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A kérdőíves felmérés kitért a megkérdezettek családi állapotára is. A felmérésből kiderült, hogy a válaszadók többsége házas (31%), vagy élettársi kapcsolatban (24%) áll, vagyis potenciális

gyermekvállaló, vagy gyermeket nevelő csoport. A kérdőívet kitöltők között viszonylag magas az elváltak (15%), a hajadonok/nőtlenek (15%) és az özvegyek (15%) aránya.

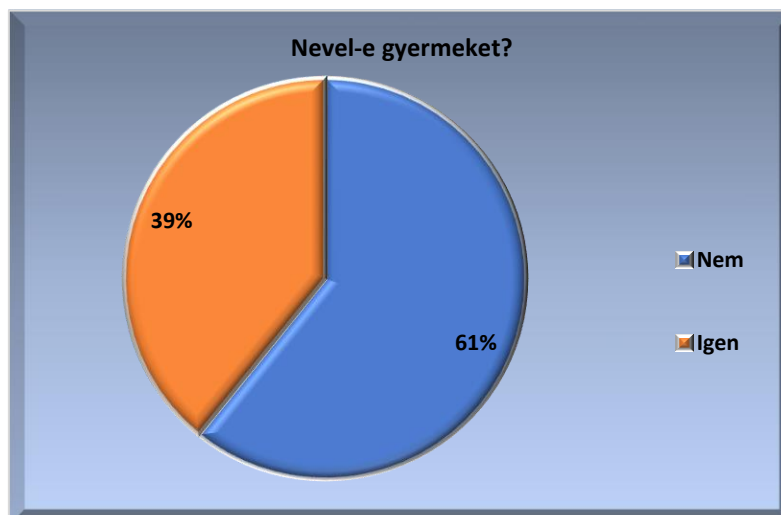
5. ábra - A megkérdezettek családi állapota

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A „nevel-e gyermeket” kérdés azért is lényeges mivel a térségben felnövekvő generációk esetében kiemelten fontos, hogy a jelenleg zajló projekt sikeres lesz-e és eredményeiben javulást hoz-e a térség számára a jövő nemzedékei számára. A felmérésből látszik, hogy a megkérdezettek valamivel több, mint 1/3-a nevel csak gyermeket, ami számosságát tekintve mégis jelentősnek mondható.

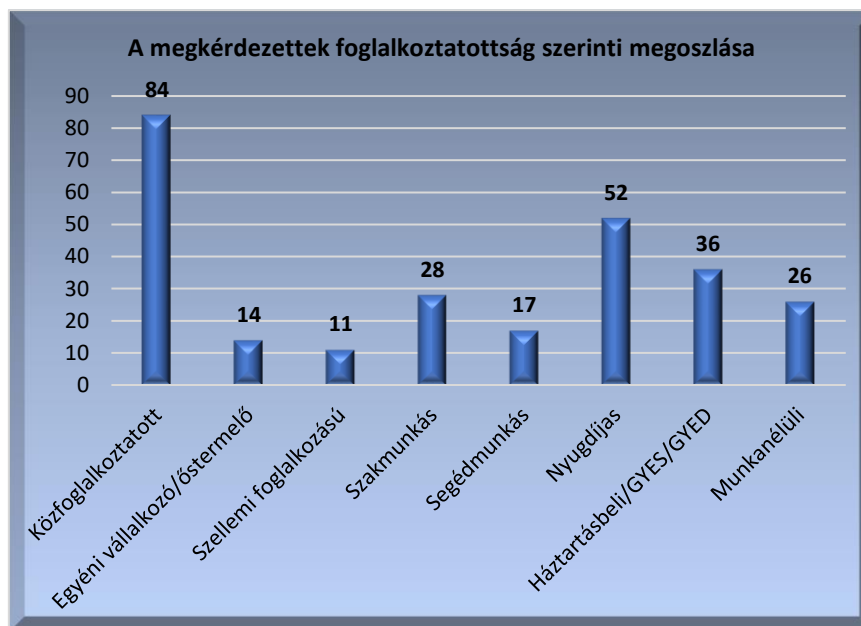
6. ábra - A megkérdezettek gyermeknevelésre vonatkozó válasza

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A korábban, a kérdőívet kitöltők körére visszavevethetően is látható, hogy a térségben a foglalkoztatási viszonyok elég korlátozottak, illetve a magas a GYES-en, GYED-en lévők száma. A térségben jobbra a közfoglalkoztatás nyújt bevételi forrást, és rendkívül alacsony a vállalkozók és szellemi foglalkoztatottak száma. A térségre általánoságban jellemző probléma, amire a kérdőív is rámutat, hogy jelentős a munkanélküliek száma. A nyugdíjasok magas aránya az általános hazai trenddel, vagyis az előregedő társadalommal hozható összefüggésbe.

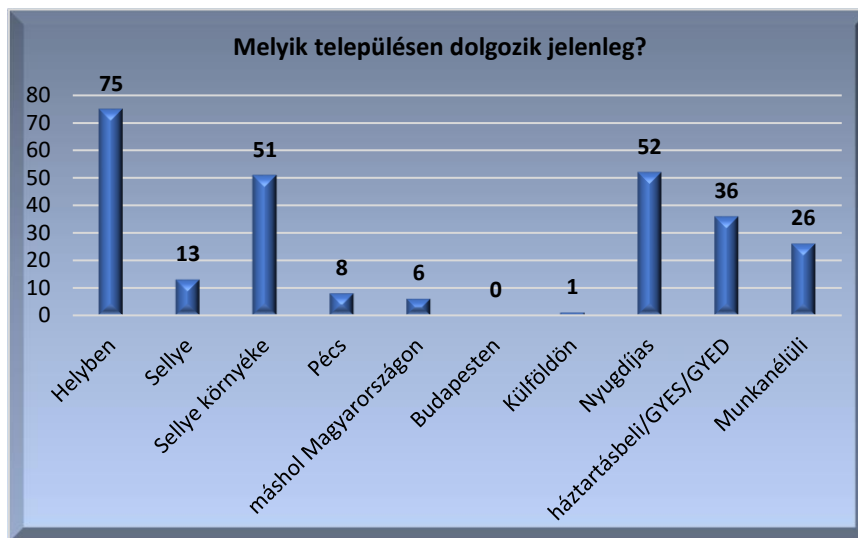
7. ábra - A megkérdezettek foglalkoztatottság szerinti megoszlása

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A közfoglalkoztatásból adódóan a megkérdezettek többsége helyben dolgozik. Emellett megfigyelhető, hogy munkát a legtöbben a járásszékhelyen, Sellyén, illetve annak környezetében vállalnak. Rendkívül alacsony azok száma, akik a megyeszékhelyen helyezkedtek el. Ennek oka elsősorban a nagyvárostól való távolság és az elégtelen közlekedési kapcsolatok.

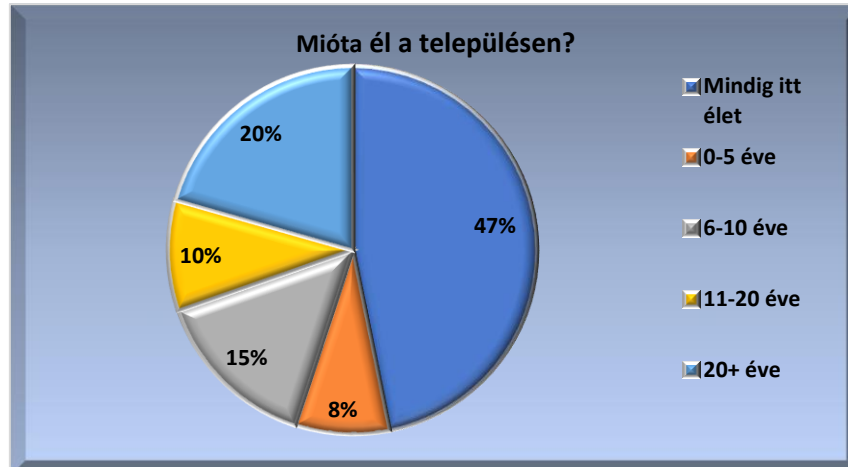
8. ábra - A megkérdezettek foglalkoztatottsági megoszlása települési aspektusból

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A kérdőívet kitöltők többsége több generáció óta már a településen él. Igen alacsony azok száma, akik az utóbbi évben, vagy évtizedben költözött a konzorcium valamely településére.

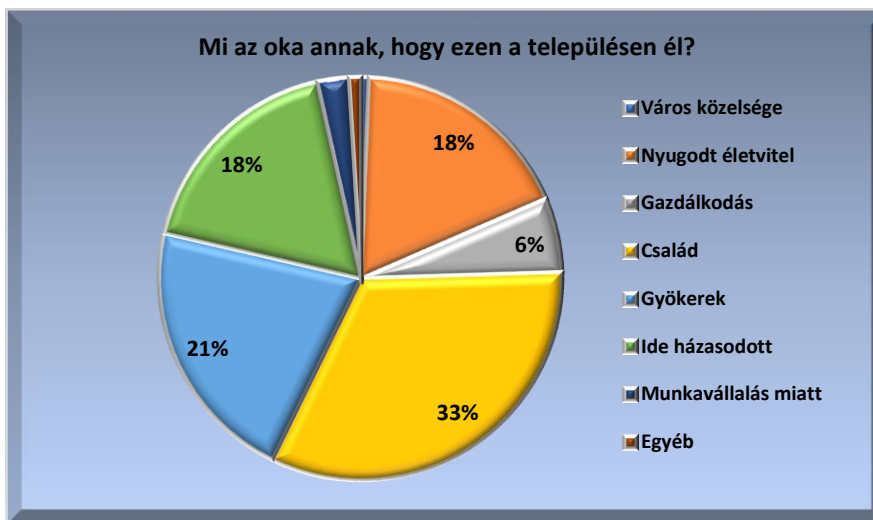
9. ábra - A megkérdezettek válaszai a "mióta él a településen kérdésre"

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

Az arra vonatkozó kérdésre, hogy „mi az oka annak, hogy a konzorcium alkotta települések valamelyikén él” a válaszadók többnyire a családi kapcsolatokat, gyökereket és házasságot (33%; 21%; 18%) jelölték meg. Ezeken túl igen magas volt azok aránya is (18%), akik a nyugodt környezetet említették meg tényezőként. A gazdálkodás, a város közelsége és munkavállalási lehetőségek nem kifejezetten jelent a megkérdezettek körében választási szempontot lakhelyválasztásban.

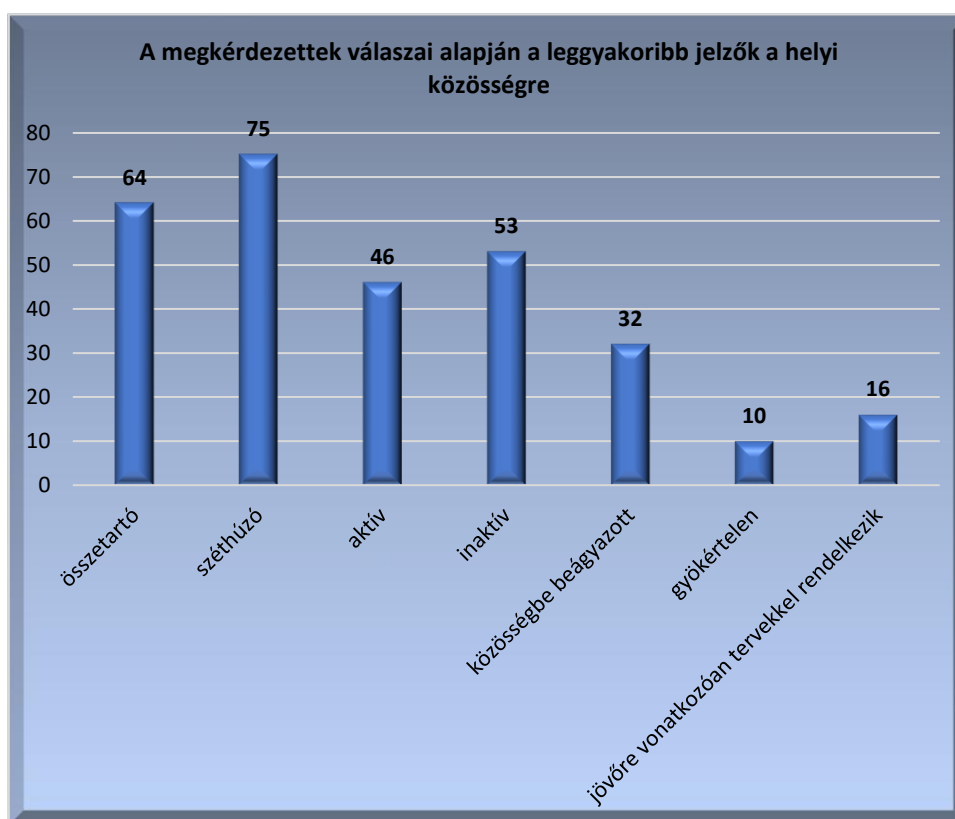
10. ábra - A megkérdezettek válaszai a lakóhelyválasztás tekintetében

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A kérdőíves felmérés során több kérdés is érintette a helyi közösségek, illetve a települések közötti kapcsolatok megítélését. A vizsgálat alapján elég vegyes képre derült fény. Szinte azonos számban adták le voksukat a megkérdezettek az összetartó és széthúzó jelzőre. Ugyanez a kettősség volt megállapítható a közösségek aktivitását tekintve. A konzorciumot települési bontásban elemezve megállapítható, hogy vannak összetartó és aktív közösségű falvak, és vannak olyanok, ahol ezzel szemben ambivalencia figyelhető meg. Míg Bogdása és Drávasztára lakói többnyire összetartónak ítélik meg településüket, addig Kákics, Okorág és Sósvertike széthúzóknak. Települési viszonylatban mindenhol elmondható, hogy az aktivitásban minden falu esetében fejlődésre van szükség.

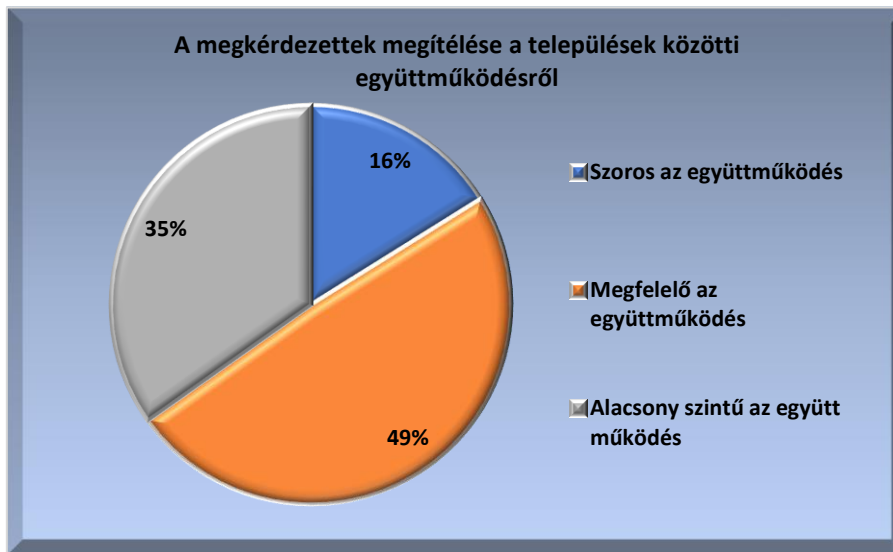
11. ábra - A megkérdezettek helyi közösségekkel szembeni megítélése

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A megkérdezettek szintén vegyesen nyilatkoztak azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy milyen a konzorcium települései közötti együttműködés. A többség véleménye szerint (49%) megfelelő kapcsolatot ápolnak a szomszédos községek egymással, viszont igen jelentős volt azon válaszadók aránya is, akik ezt elégtelennek minősítették (35%). Igen kis százalékban (16%) érkezett olyan jellegű visszajelzés, hogy kimondottan szoros együttműködés lenne a szóban forgó települések között. Sósvertike és Kákics esetében rajzolódik ki leginkább, hogy a falvak nem ápolnak egymás között szoros kapcsolatot.

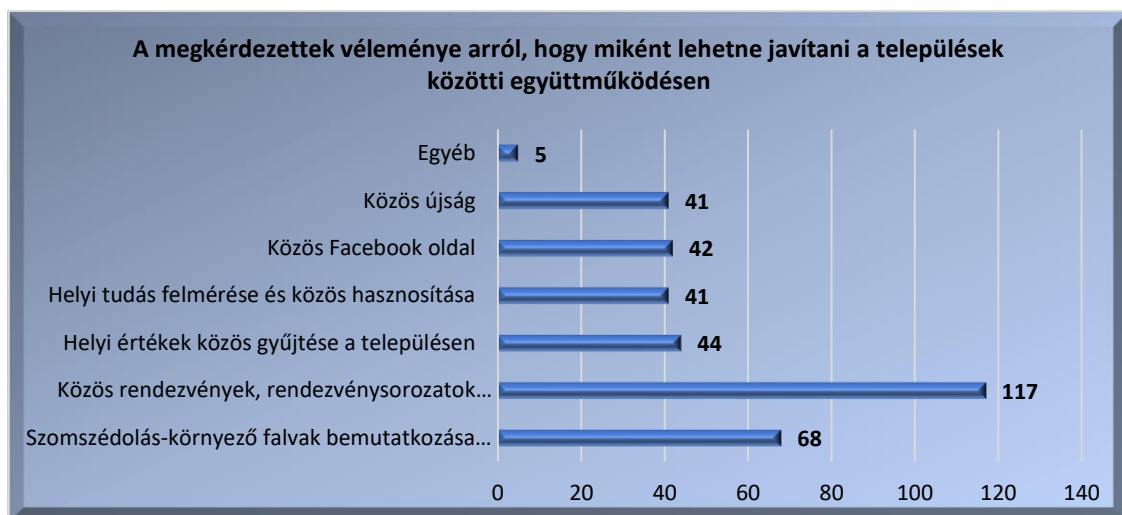
12. ábra – A megkérdezettek véleménye a térségi települések közötti együttműködésről

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A válaszadók mindegyike úgy véli, hogy a jelenlegi kötetlékeken lehet még javítani. A kérdőív kitért arra, hogy milyen módszerekkel lehetne a települések közötti kapcsolatokat elmélyíteni. A megkérdezettek a felvetéssel kapcsolatban legnagyobb számban a települések által közösen megrendezett programokat, programsorozatot emelték ki. Emellett jelentősen javíthatna a jelenlegi helyzeten a szomszédolás, egy helyi újság indítása, közös Facebook oldal kialakítása, illetve a helyi értékeket, tudást felvonultató és egymással megismertető rendezvények sorozata.

13. ábra - A megkérdezettek véleménye a térségi kapcsolatok javításának lehetőségeiről

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A községek közötti kapcsolatok javításában a közösen megrendezésre kerülő rendezvényeken a legtöbben részvételükkel segítenének, ezzel is alátámasztva, hogy igény mutatkozik a kollektív programokra. Relatív magas számban jelezték, hogy a tervezett programok lebonyolításában és egyéb segítségnyújtásban is szívesen részt vennének a rendezvény sikerének érdekében. Továbbá azonosíthatók azok köre, akik fellépésükkel és kiállítás összeállításával segítenék a létrehozandó eseményeket.

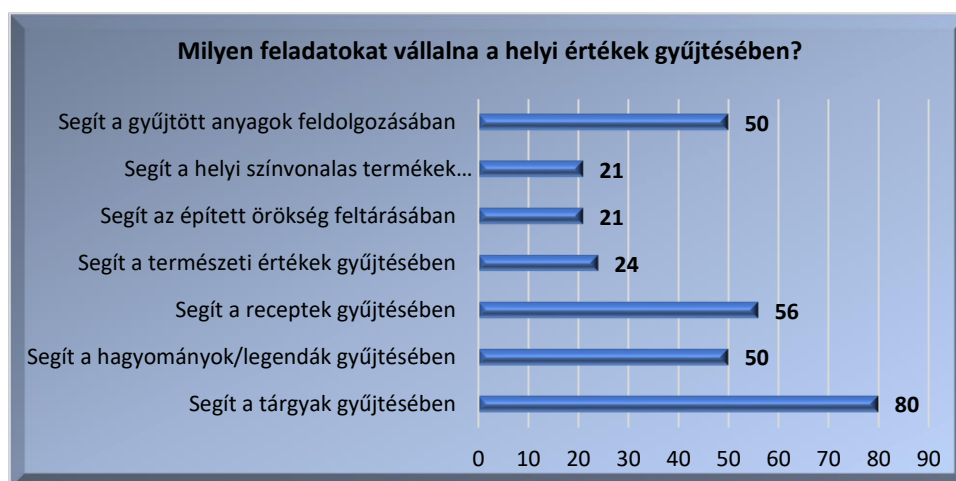
14. ábra - A megkérdezettek aktivitása a települések közös megrendezésű rendezvényein

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A kérdőív 12. kérdése szorosan kapcsolódott az előzőhöz. A kérdés arra vonatkozott, hogy a 11. pontban is felsorolt tevékenységekben mennyien és milyen módon tudnának, illetve akarnának részt venni a nyilatkozattevők. A kérdésre adott válaszok alapján a legtöbben a helyi értékeket képviselő anyagok és tárgyak összegyűjtésében és azok feldolgozásában vennének részt. Ugyanakkor a többi tevékenység esetében is azonosíthatók azok köre, akik képesek végrehajtani például az épített és természeti örökségek feltárását.

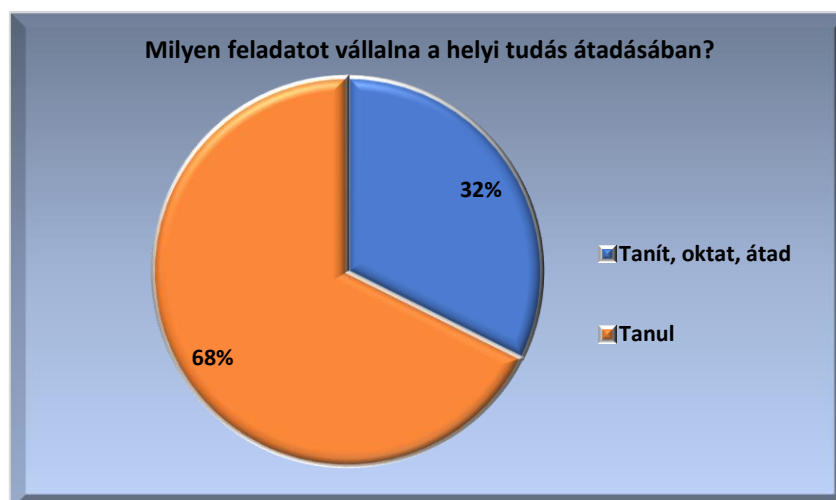
15. ábra - A megkérdezettek közreműködésének megoszlása a helyi értékek gyűjtése tekintetében

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A felmérés feltárta azt is, hogy a helyiekben megvan a hajlandóság és a kíváncsiság a helyi értékek megismerése tekintetében. Arra a kérdésre vonatkozóan, hogy a helyi tudás át-/tovább örökítésében milyen feladatot vállalnának a legtöbben, - a válaszadók több, mint 2/3-a, - azt válaszolta, hogy tanulna, el szeretné sajátítani a számára még ismeretlen tudást. Ugyanakkor jelentősnek mondható azok száma is, akik meglévő tudásukat tovább tudnák adni. Ez jelentős potenciált jelent a térségben, hisz még élő hagyományokról és még aktívan használt tudás átadásáról van szó, nem pedig már teljesen eltűnőben lévő örökségekről.

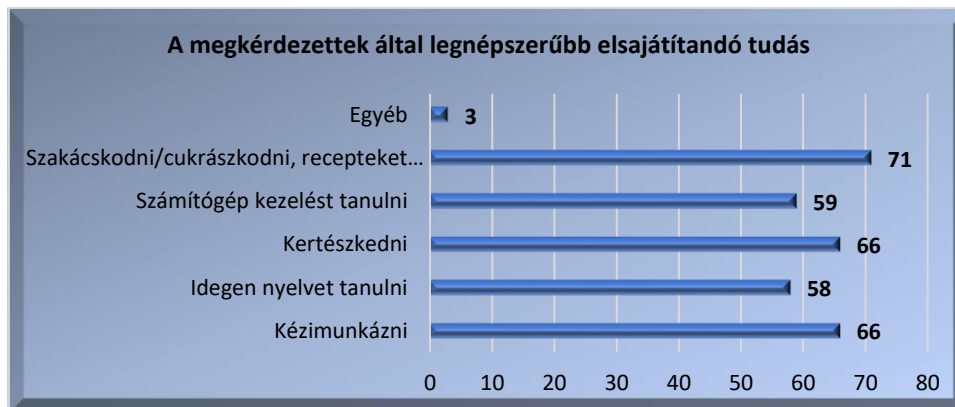
16. ábra - A megkérdezettek válaszai azzal kapcsolatban, hogy milyen feladatot vállalnának a tudás tovább örökítésében

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

Azok a válaszadók, akik tanulni szeretnének főként a gasztronómiai hagyományok, a saját kézzel elkészíthető termékek és a háztáji kertimunkák területén szeretne új ismereteket elsajátítani. Emellett jelentős igény volna az informatikai ismeretek és az idegennyelvek elsajátítására, ami érthető, hisz manapság szinte minden foglalkoztatónál az elhelyezkedésben előnyt élveznek azok, akik ezekkel a kompetenciákkal is rendelkeznek.

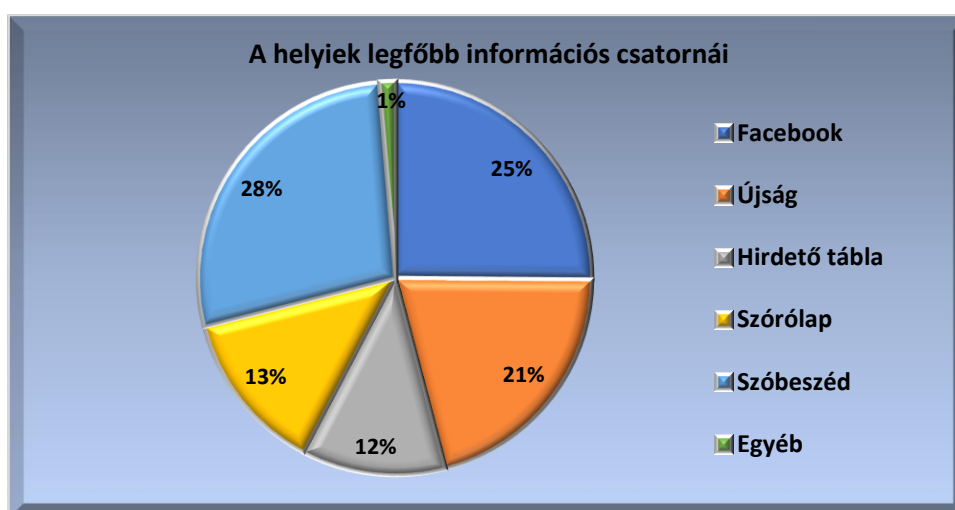
17. ábra - A megkérdezettek által elsajátítani kívánt tudásterületek

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A kérdőívben szó esett arról is, hogy a helyiek milyen információs csatornákat használnak, milyen fórumokon szerzik be a számukra szükséges információkat. A felmérésből kiderült, hogy a legtöbben Facebook, szóbeszéd és újságok útján tájékoznak a történekről. A szórólapos, hirdetőtáblás és egyéb csatornák kevésbé aktívak a közösség tájékoztatását tekintve.

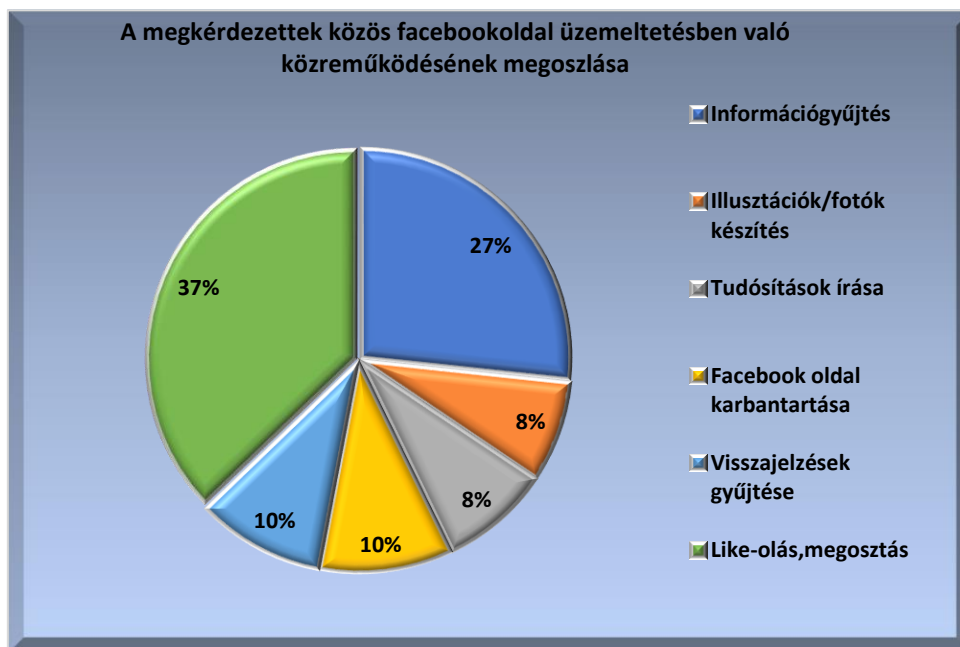
18. ábra – A helyi közösségek kommunikációs csatornáinak használata

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

Annak érdekében, hogy a felsorolt kommunikációs csatornák közül a legnépszerűbbnek számító facebookos megjelenés aktívabban működjön, illetve az információáramlás is hatékonyabb legyen a helyiek is szívesen részt vállalnak a feladatban. A válaszadók legtöbbször, mint aktív Facebook felhasználó a tartalmak megosztásával és népszerűsítésében tudna segíteni. Valamivel alacsonyabb számban adtak le voksot az információgyűjtésre, viszont azonosítható azon csoportok száma minden település esetében, akik a tudósítások írásában, a Facebook oldal karbantartásában, fotók készítésében és visszajelzések gyűjtésében tudna részt venni.

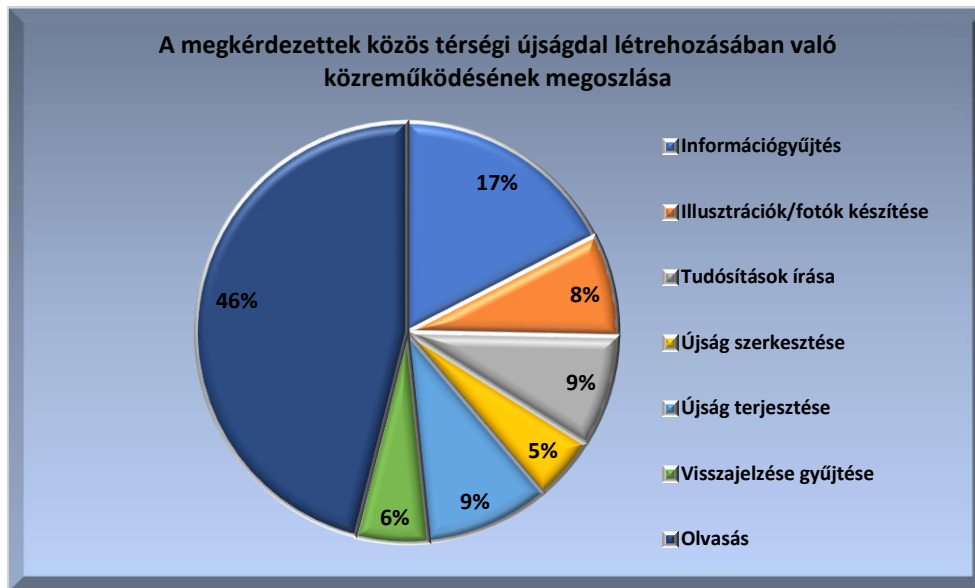
19. ábra - A megkérdezettek aktív szerepvállalása a kommunikációs csatornák működtetésében

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A második legnépszerűbbnek számító tevékenységben, a helyi újság népszerűsítésében is szívesen feladatot vállalnának a helyiek. A kérdésre adott válaszok alapján a megkérdezettek közel fele szívesen olvasná és ezáltal ajánlaná is ismerősi körben a folyóiratot. Ugyanakkor a jelentős azok száma, akik az információgyűjtésben is szívesen szerepet vállalnának.

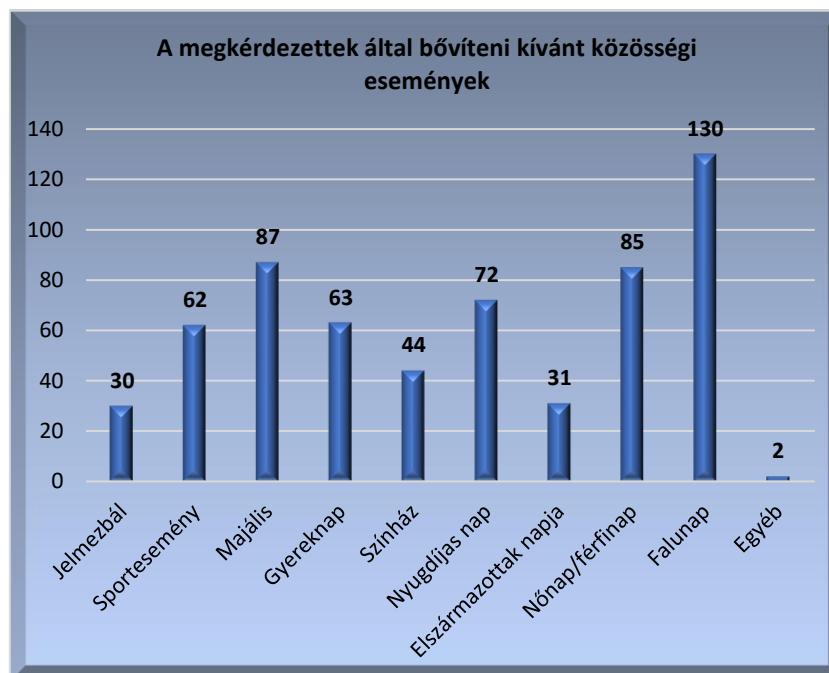
20. ábra - A megkérdezettek aktív szerepvállalása a közös térségi újság működtetésében

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A kérdőív kitért arra, hogy a helyiek milyen jellegű programokkal bővítenék a jelenlegi kínálatot. A megkérdezettek legtöbbször falunapot, majális és nőnapot/férfinapot szeretne a településén. Ezek mellett magas számban érkezett szavazat gyereknapra, nyugdíjas napra és a különböző sporteseményekre.

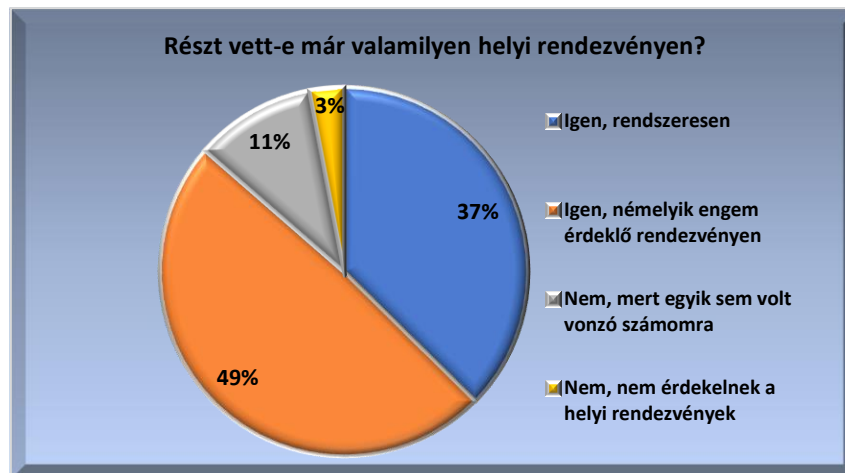
21. ábra - A megkérdezettek javaslatai a helyi programkínálat bővítésére

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A kérdőívben a megkérdezettek rendezvényeken való aktivitásával, részvételével kapcsolatban is volt kérdés. A válaszadók közel fele részt vett már olyan eseményen, ami az érdeklődési körébe tartozott. Igen magas azok száma is, akik rendszeresen részt vesznek a község nyújtotta programokon. A válaszok összesítésével az is megállapítható volt, hogy minimális azok száma, akik nem vesznek részt egy eseményen sem, illetve azoknak, akik nem találnak számukra megfelelő rendezvényt.

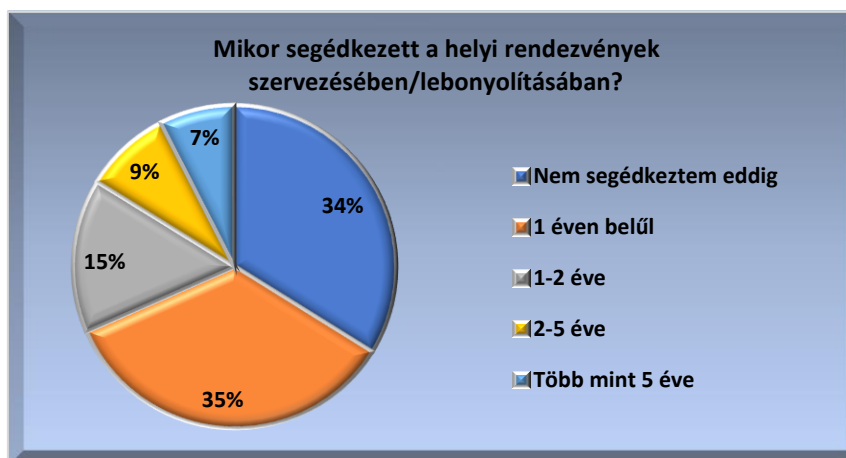
22. ábra - A megkérdezettek részvétele a helyi programokon

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

A helyi rendezvényekkel kapcsolatban az is kiderült, hogy igen magas azok aránya (34%), aki nem vett részt a programok szervezésében és lebonyolításában. Ugyanakkor a többség az elmúlt egy évben, illetve a közelmúltban aktívan részt vett ezekben a tevékenységekben.

23. ábra - A megkérdezettek aktivitása a helyi rendezvények szervezésében, lebonyolításában

Forrás: saját szerkesztés a kérdőív eredményei alapján

Az utolsó kérdés esetében a kitöltőknek lehetősége volt minden olyan témakör kifejtésére, amivel a kérdőív nem foglalkozott. A kérdőívben leggyakrabban rögzített témakörök, javaslatok az alábbiak voltak:

- *Igazi munkahelyek kellenének és a falakonak több lehetőség;*
- *Változtatni kell az emberek mindennapi élethez való hozzáállásán, ki kell őket mozdítani, fel kell mérni az igényeiket, ez lehet minden programnak az alapja;*
- *Gyerekeknek, családoknak legyen több program, lehetne egy jó játszótér a faluban ahova ki lehet menni a kisgyerekekkel;*
- *Több szabadidős program lehetne, pl: közös főzés vagy főzőverseny;*
- *Legyen több kulturális program, pl: színház, kirándulások;*
- *Javítani kellene a közlekedési infrastruktúrán;*
- *Legyen több szabadidős program, amihez minden generációhoz kapcsolódni tud;*
- *Javítani kéne az egészségügyi ellátáson;*
- *Lehetne több családoknak szóló program, pl: baba-mama klubok, gyereknap, farsang;*
- *Javítani kellene a internetes ellátottságot és a térerőt;*
- *Közelebb kéne hozni a generációkat egymáshoz, több nemzetiségi programot kellene szervezni;*
- *Nyári táborokat létesíteni, hogy a szülők jobban tudjanak máshol dolgozni, idősek számára napközik létesítése;*
- *Többet kellene foglalkozniuk a lakosoknak a faluval, és aktívan részt venni a programokon;*
- *Bank automata felállítása;*
- *Fiataloknak közösségi klub létrehozása.*

Összefoglalva a kérdőív eredményeit megállapítható, hogy több területen is szükség van a helyi közösségi élet javítására. Több programra és közösségépítő lehetőségre lenne szükség, melyeket hozzá kell igazítani a helyi igényekhez. Nélkülözhetetlenek a sokszínű programok, melyek minden korosztály számára szórakozást és kikapcsolódást nyújtanak. A különböző korosztályok részére kialakított rendezvények mellett szükségesek a generációk közötti kapcsolatok elmélyítése is. Javítani kell az egyes településeken belül és a községek közötti kapcsolatokon is. A kérdőív során számos olyan problémakörre is fény derült, melyre a projekt közvetlenül nem nyújt megoldást, viszont közvetve a helyi közösségek önszervező erejének és aktivitásának növelésével hosszú távon megteremtheti a fejlettebb területekhez való felzárkóztatást.

1.3. Tervezési mátrix

A tervezési mátrix egy egyfajta fontossági / időrendbeli rendszer, ami rámutat arra, hogy a felmérés során mutatkozó problémák és igények megoldása mennyire égető probléma, illetve annak kezelését kik és hogyan tudnák végrehajtani. A vizsgálat eredményei alapján az alábbi táblázat kerül összeállításra:

1. táblázat - Tervezési mátrix

Végrehajtandó feladatok	Prioritási szint		Végrehajtásért felelős/-ök	Probléma kezelésének módja
	Azonnal végrehajtandó	Közeljövőben végrehajtandó		
Helyi és községek közötti kapcsolatok javítása	✓		Szakmai vezető, Közösségfejlesztő, Helyi közösségek aktív tagjai	<ul style="list-style-type: none"> - Közös rendezvények települések között; - Sporteseménnyel és gasztronómiai programelemekkel összekötött rendezvények. - Szomszédolás.
Generációk közötti kapcsolatok erősítése	✓		Szakmai vezető, Közösségfejlesztő, Helyi közösségek aktív tagjai	<ul style="list-style-type: none"> - A rendezvények szervezésében figyelemmel szükséges lenni minden korosztályra és társadalmi rétegre.
Fiatalságra fókuszáló célmeghatározások		✓	Települési vezetők, Önkormányzat	<ul style="list-style-type: none"> - A fiatalok támogatása; - A jövő megalapozása tekintetében a helyi fiatalokra fókuszáló fejlesztések előnyben részesítése; - Fiatalok számára közösségi klub létrehozása.
Gyerek és családi programok	✓		Szakmai vezető, Közösségfejlesztő, Önkormányzat	<ul style="list-style-type: none"> - Nyári táborok létesítése; - Napközis programok létesítése; - Baba-mama klub kialakítása.
Helyi közösségek gondolkodásán történő változtatás	✓		Szakmai vezető, Közösségfejlesztő, Helyi közösségek aktív tagjai	<ul style="list-style-type: none"> - Rá szükséges mutatni a közösségi erőben rejlő lehetőségekre; - Lehetőséget kell teremteni egymás megismerésére.
Kulturális programok szervezése		✓	Önkormányzat, Szakmai vezető, Közösségszervező, Helyi közösségek aktív tagjai	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi értékek összegyűjtése és bemutatása; - Kulturális jellegű programok szervezése (filmklub, táncház)
Hagyományok őrzése és tovább örökítése	✓		Szakmai vezető, Közösségszervező, Önkormányzat, Helyi közösségek aktív tagjai	<ul style="list-style-type: none"> - Hagyományok összegyűjtése és reprezentálása; - A helyi tudás átadása, megosztása; - Nemzetiségi és vallási sajátosságok bemutatása; - Helyszín biztosítása az események lebonyolítására.
Információs csatornák fejlesztése		✓	Szakmai vezető, Közösségszervező, Helyi közösségek aktív tagjai	<ul style="list-style-type: none"> - Közös Facebook oldal létrehozása és üzemeltetése; - Helyi újság létrehozása és üzemeltetése.

Forrás: saját készítés

További fontos tényezők, megoldásra váró problémák, amelyek a projekt keretében, annak meghatározott fejlesztési irányai és keretei miatt nem kezelhetők:

- munkahelyteremtés;
- közlekedési viszonyok javítása (úthálózat, tömegközlekedés);
- internetes ellátottság javítása;
- mobilhálózat javítása;
- egészségügyi ellátás javítása.

A fenti problémák a projekt keretein és a konzorcium településeinek jogkörein túlnyúlóan várnak megoldásra. A cselekvési tervnek célja, hogy ezekre a problémakörökre is felhívja a figyelmet és ezeket az információkat eljuttassa a kompetens szintekre is.

1.4. Helyi értékleltár/Projektet megelőző közösségi tevékenységek bemutatása

A helyi értékleltár azokat a térségi értékeket mutatja be, melyek tájjelleggel, szinte csak a konzorcium településeire jellemző természeti és mesterséges látványosságok, tevékenységek. Ezek az elemek részben olyan helyi erőforrásokat is jelentenek, amik a régmúlt hagyományaira támaszkodva a jövőt meghatározó térségi identitás alapjait biztosíthatják. Települési szinten a következő értékek vannak jelen a térségben:

Kákics

- **Református templom:** melyet 1836-ban építettek klasszicista stílusban a falu legmagasabb pontján. Az épület országos védettség alatt áll.
- **Pásztorház:** a földszintes építmény szintén országos védettség alatt áll. Az épület az ormánsági népi építészetének egyik jellegzetes emléke.
- **Az egykori parókia épülete:** itt kapott otthont az ormánsági fejfagyűjtemény. Az épület homlokzatán Kiss Géza Ormánságkutató emléktáblája is megtalálható. Az épület országos védelemre javasolt.
- **További népi építészeti értékek:** a községben a felsoroltakon túl 6 áll helyi védettség alatt különleges és tájjellegű építészeti megoldásai okán.

Drávafok

- **Bittó-kastély:** az épület 1896-ban Ybl Miklós tervei alapján készült klasszicizáló, emeletes földesúri lakként a Bittó család megbízásából. Az építményt egy 40 ha-os angolpark övezte. Az épület felét az 1940-es évek végén lebontották, anyagából építették fel a katolikus templomot, és ugyanekkor szenvedte el a pusztítást a környező park is. A kastély jelenlegi állapota romos.
- **Fodor-kúria:** az egykori kismemesi lak helyi védettség alatt áll, és jelenleg az Ormánsági Szabadiskola központját látja el funkcióként.
- **Református templom:** a község református temploma 1863-ban építették, és szintén helyi védettség alatt áll.
- **Római katolikus templom:** 1949-ben épült Szent László tiszteletére. Az épület helyi védettség alatt áll.
- **A faluközpont védett lakóházai:** a község belső részén helyi védelem alatt áll a parókia épülete, illetve 4 régi lakóház, melyek a környék népi építészetének állítanak emléket.
- **Hősi emlékmű:** az **I. Világháború** Drávafok hősi halottainak állít emléket, illetve 1988 óta őrzi a második világháború áldozatainak emlékét is.

Okorág

Okorág viszonylag gazdag a népi építészeti elemekben. Helyi védettség alatt áll a község temploma és az azt körülvevő történelmi épületek, valamint a Rákóczi utca 38., 40. 43., 48., 50. 51. és 53. számok alatt található lakóépületek. A néprajzi múzeumba több 19. századi faragott csanak került a faluból.

Sósvertike

A község árpád kori település. Legfontosabb helyi értéke a református templom.

Bogdása

- A község legjelentősebb természeti értéke a Duna–Dráva Nemzeti Park kezelésében álló ártéri erdők és rétek, melyek igen gazdag élővilággal rendelkeznek. A falu határában található az ország egyik legnagyobb tölgyfája.
- Bogdása köztereit Szatyor Győző országosan elismert faműves szobrászművész alkotásai díszítik (millenniumi emlékmű, barokk stációs kereszt, temető harangtornya, kerítések, kapuk).

Drávasztára

- A község egyik legfontosabb épített értéke az 1948-ban épült katolikus templom.
- A horvát kultúra ápolását végzi az 1993-ban megalakult Biseri Drave /Dráva Gyöngyei hagyományőrző tamburazenekar és az úgynevezett emlékszoba, amely az egykori élet tárgyait reprezentálja.

A konzorciumot alkotó települések közösségi tevékenységének történeti feltárását helyi lakosok és közművelődési, kulturális és köznevelési intézmények, valamint helyi civil szervezetek bevonásával tervezzük. A tevékenység célja, hogy a konzorciumban résztvevő településeken meghatározásra kerüljenek azok a korábban már megvalósult közösségi jó gyakorlatok, programok, folyamatok, tapasztalatok bemutatása és felhasználása a projektben megszervezésre kerülő közösségi akciók, tevékenységek, események és programok, folyamatok esetében.

A hat település feltárt értékeit és a közösségi tevékenységek történeti feltárása eredményeit bemutató kiadvány a lakosság számára a közösségi információs ponton lesz elérhető.

1.5. Fejlesztési célok meghatározása

A hazai és nemzetközi célkitűzésekkel párhuzamosan a projekt célkitűzése, hogy a közösségi kezdeményező- és cselekvőképesség fejlesztése megvalósuljon, a közösségi szerepvállalás pedig megerősödjön, jelen projekt esetében a Drávafok térségében. A helyi társadalom aktivitásának növelése a társadalmi felzárkózási politikának is fontos eszköze.

A cselekvési terv legfőbb célja, hogy meghatározza a helyi közösség véleménye alapján azokat a beavatkozási irányokat, valamint a projekt tevékenységeinek tematikáját, amelyek a térségi identitás erősíthetik. További cél, hogy a meglévő – főként humán – erőforrások felszínre kerüljenek, és a projekt előrehaladása során ezek az erősségek aktivizálódjanak, megerősödjön bizonyos kompetenciák (önkéntesség, identitástudat, területi kötődés) és minőségi változást eredményezzenek a helyi közösségek életében.

A térségben úgy nőnek fel generációk, hogy a helyi értékekkel, hagyományokkal nincsenek is tisztában. Hiányzik az a kapcsolat az egyes generációk és népcsoportok között, ami ezeknek a tradícióknak az átörökítését biztosíthatná. A helyi örökségnek pedig közösségépítő szerepe van, ezért szükséges ezeket az értékeket összegyűjteni és összefoglalni. Ezt a funkciót hivatott a cselekvési terv betölteni.

A projektben meghatározott programok és képzések eredményeként egy magasabb szintet ér el a helyi társadalom egymás iránti felelősségtudata, a helyi civil szervezetek bevonása segíti a helyi közösségi konfliktusok kezelését és az önálló cselekvési képességek erősítését. A projektben meghatározott célok végrehajtásában helyi közösségfejlesztési szakemberek és mentorok bevonásával történik.

1.6. SWOT analízis

A SWOT analízis az elmúlt évtizedekben általánosan elterjedt helyzetértékelő rendszer, amely a feltárt helyzetkép egyes elemeinek csoportosítását végzi el megadott rendszer szerint, azért, hogy a logikai összefüggések az egyes elemek között világossá váljanak, és így az egyes problémák ellenszerét könnyebben meg lehessen találni. A SWOT igen sokféle, rendszerint összetett dolog értékelésére használatos, és az adott terület már feltárt sajátosságait az erősségek, gyengeségek, lehetőségek, veszélyek kategóriákban csoportosítva minősíti azokat, és ezzel együtt a rendszerint összetett helyzetet is.

A SWOT nem állapít meg új problémákat, hanem az előzőleg lefolytatott helyzetkép egyes összetevőit csoportosítja, hogy aztán az erős oldalak kihasználhatók, a gyengeségek pedig kiküszöbölhetők lehessenek. A Cselekvési terv SWOT analízise sem tár fel problémákat, hanem

a megelőző, a konzorcium összetevőit elemző fejezetből emeli ki azokat a problémákat, amelyek megoldása lényeges változást hozhat a települések életében, valamint a térségnek megmutatkoznak olyan kompetenciái, amelyekkel a feltárt hiányosságok megoldását elő is segíteni.

2. táblázat - SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
Helyi önkormányzatok közösségszervező tapasztalata	Meglévő mikroközösségi ellentétek, sérelmek akadályozzák az együttműködést, összefogást
Nagy hagyományokkal rendelkező közösségi rendezvények, programok	A lakosság körében azonosíthatók az elutasító közösségi rétegek, akik elzárkóznak a kezdeményezésekkel szemben.
Értékteremtő településpolitika	A célterületen a kulturális és közösségi kommunikáció, koordináció fejletlen
Tapasztalattal rendelkező menedzsment és szakmai megvalósítók	Nincs kiépült kultúrája a közösségi tervezés módszertanának és gyakorlatának
Megfelelően átgondolt és előkészített végrehajtási program, valamint beavatkozási koncepció	Hiányosságok tapasztalhatók a közösségi terek műszaki felszereltsége terén
Azonosítható aktív közösség	A kulturális és közösségi célú szervezetek elavult, hiányos eszközparkja
Civil szervezeti háttér jelenléte	
A konzorcium településeinek értékei (építészeti, természeti, társadalmi, közösségi) és hagyományai vannak	
Fejlődő szervezeti kultúra	
Lehetőségek	Veszélyek
Pályázati források rendelkezésre állása	Elszigetelt közösségek, közösségi rétegek
Civil társadalom, közösségek szerepének felértékelődése a lakosság értékrendjében	A közösséghez tartozás érzésének hiánya
A helyi társadalomban rejlő képességek, ötletek kiaknázása	A család – mint legkisebb közösségi egység - hagyományos mintaadó szerepe, kulturális attitűdje gyengül
Új, egyelőre nem érdeklődő közösségek elérése, bevonása	A célcsoportok hatékony elérésének nehézségei
A konzorcium településeinek jószomszédi viszonyának kialakítása	A projekt hosszú időtartama miatt felmerülő csökkenő részvételi aktivitás
A települések földrajzi közelsége, átjárhatósága	A projekt nem váltja be a hozzáfűzött reményeket, így nem sikerül együttműködő közösségeket kialakítani
Az együttműködési kapcsolatok felértékelődése a települési vezetők és a helyi társadalom szemében	A civil szervezetek működési feltételei romlanak
A közösségi tervezés előtérbe kerülése	A virtuális közösségek és kommunikációs formák negatív hatást gyakorolhatnak a közösségekre
Új kommunikációs csatornák létrehozása, a meglévők fejlesztése	
Az önkéntesség felértékelődése	

Forrás: saját készítés

Ahogy arról már szó esett a felmérések során a helyi társadalom többsége nyitott a térségben magvalósítani kívánt programra. Természetesen azonosítható volt azok köre is, akik a tervvel kapcsolatban szkeptikusok és feladták a reményt a térség jövőjének javulását illetően.

Bízva a program sikerében és a rendelkezésre álló, még kihasználatlan erőforrásokban a térség akár mintaterületévé is válhat a hazai erős identitástudatú és összetartó közösségeinek.

2. TERVEZETT KÖZÖSSÉGI TEVÉKENYSÉGEK BEMUTATÁSA

2.1. Végrehajtani, lebonyolítani kívánt programok bemutatása

A projekt során megvalósítandó programok az igényfelmérésekre alapozottan és az elérni kívánt célokhoz kapcsolódóan kerültek meghatározásra, figyelembe véve a felhívásban nevesített támogatható tevékenységeket és elszámolható költségeket. A tevékenységek tervezésénél a kiemelt szempont volt a helyi kezdeményezésekre építés és az alulról jövő jelleg érvényesítése. A projekt igen komplexnek mondható, a projekt keretében az identitáserősítő tevékenységek mellett bűnmegelőzési-, közbiztonsági- és közlekedésbiztonsági programok megvalósítása is betervezésre került.

A közösségi felmérés eredményeképpen körvonalazódtak azon tevékenységek, melyek a projektből megvalósításra kerülhetnek, illetve azon tevékenységek köre, melyek illeszkedés hiányában nem képezik a projekt tárgyát. Ugyan a közösségi felmérések során meghatározásra kerültek a tématerületek, viszont a témák véglegesítése a projekt megvalósítása során valósul csak meg. A Helyi Cselekvési Terv készítését követő egyes események esetében már meghatározásra került a részletesebb tartalom, míg a későbbi programok esetében kizárólag lehetséges tématerület került rögzítésre. A Cselekvési terv mellékletét is képező rendezvénynaptár folyamatos frissítése a konzorciumi tagok, illetve a közösség-szervező feladata. Az adott programok végleges témája, részletes tartalma a megvalósítás során kerül véglegesítésre. A részletes programterv kidolgozása és a programszervezés során figyelembevételre kerül a közösségi beszélgetések, az interjúk és a kérdőívek szerint meghatározott igények kielégítése, a feltárt problémákra történő megoldás nyújtása, illetve nem utolsósorban a pályázat céljaihoz való hozzájárulás.

Részben visszacsatolva az 1.3 fejezetben bemutatott tervezési mátrixra és az azt megalapozó felmérésekre az alábbi táblázat összefoglalja azon programjavaslatokat, melyek a közösségi igényeket és javaslatokat támasztják alá:

Közösségépítési és identitásérzést növelő feladatok	A felmérés alapján meghatározott kapcsolódó témajavaslatok	A feltárt probléma/feladat kezelésére alkalmas programok
Személyes kapcsolatok javítása, belső feszültség csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> - Közösségi beszélgetések, közös programok, programszervezések - „Mindenki véleménye számít” elv mentén tervezésbe, szervezésbe és megvalósításba bevonás 	<ul style="list-style-type: none"> - Közösségi interjú - Közösségi beszélgetés - Közösségi felmérés - Részvételi fórumok - Közösségi összefogása, önkéntes munkával játszóterek felújítása
Helyi értékleltár kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - Meglévő értékek összeírása mellett újak feltárása - Tárgyi értékek gyűjtése, kiállítása - Szokások, hagyományok gyűjtése, megismertetése, tovább örökítése 	<ul style="list-style-type: none"> - Elfeledett hagyományaink kiállítás - Hagományőrző rendezvények - Tanulókörök - Kézműves programok
Hagyományok őrzése és tovább örökítése, értékek tudatosítása	<ul style="list-style-type: none"> - Hagyományok összegyűjtése és reprezentálása (kiállítások, tanulókörök); - A helyi tudás átadása, megosztása (tanulókörök); - Helyszín biztosítása az események lebonyolítására 	<ul style="list-style-type: none"> - Elfeledett hagyományok kiállítás - Hagományőrző rendezvények - Tanulókörök
Rendezvények, kulturális programok szervezése	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi értékek összegyűjtése és bemutatása (sütés-főzés); - Kulturális jellegű programok szervezése (hagyományőrzés, táncház) 	<ul style="list-style-type: none"> - Tanulókörök - Hagományőrző rendezvények - Szomszédolás, szomszédünnep
Helyi közösségi információáramlás fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> - Lakossági aktivitásra történő felhívás - Facebook - Újság - Településeken átívelő rendezvények (szomszédolás, biciklizés) 	<ul style="list-style-type: none"> - Információs pont - Facebook felélesztése - Közösségi informáló újság - Szomszédolás, szomszédünnep - Biciklizés
Helyi lakosság bevonása a kulturális élet szervezésébe	<ul style="list-style-type: none"> - Közösségi beszélgetés tartása a tervezés során (mellyel a helyi kapcsolatok erősödnek, kialakul a kötődés, felelősségvállalás egymás iránt) - Lakosság bevonása önkéntesként a szervezés és megvalósítás során 	<ul style="list-style-type: none"> - Részvételi fórumok - Közösségi beszélgetések - Közösségi összefogással, önkéntes munkával játszótér felújítás - Hagományőrző rendezvények (közös sütés, főzés, májusfa állítás, stb.)
Fiatalok helyben tartása és aktivizálása	<ul style="list-style-type: none"> - Ifjúsági Klub kialakítása - Tanulókörök létrehozása (sütés-főzés, hímzés, kézimunka) - Generációk közötti együttműködés erősítése 	<ul style="list-style-type: none"> - Tanulókörök fiatalok bevonásával - Közösségi összefogással, önkéntes munkával játszótér felújítás - Hagományőrző rendezvények - Közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési programok
Idősebb korosztály mélyebb bevonása, aktivizálása	<ul style="list-style-type: none"> - Tanulókörök (hagyományok tovább örökítése, illetve új ismeretek megszerzése) - Értékleltár és gyűjtemények készítése (tárgyi, hagyományőrzés, szájról-szájra emlékek gyűjtése és rögzítése) 	<ul style="list-style-type: none"> - Tanulókörök - Hagományőrző rendezvények - Kiállítás
Gyermek, családi, közösségi programok	<ul style="list-style-type: none"> - Hagományőrző programok - Biciklizés, kirándulások - Rendőrségi és tűzoltósági bemutatók, ismeretterjesztő programok; - Gyermeknapok, gyermekprogramok (bábszínház, sportnap) 	<ul style="list-style-type: none"> - Hagományőrző rendezvények - Közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési programok - Szomszédolás, szomszédünnep - Biciklizés

A fenti táblázatban összefoglalt programjavaslatok esetében a részletesebb leírás (ahol már ismert) az alábbiakban kerül bemutatásra. A programok meghatározásakor figyelembevételre került a teljes közösségi felmérés a célterület egészére vonatkozóan, illetve az adott településen folytatott interjúk, kérdőívek és beszélgetések eredményei is. Viszont fontos megemlíteni, hogy az egyes rendezvények/programok esetében nem határozható meg egyértelműen, hogy a hagyományörzés, a szomszédolás, vagy a hagyományok tovább örökítése, esetleg a fiatalok aktivizálása a fő téma. Az összeállított programok esetében a helyi sajátosságra építve a kitűzött célok együttesen is megvalósításra kerülhetnek.

A programok esetében a fiatalok és idősök egyaránt megszólításra kerülnek egy-egy programelem révén. Valamennyi megmozdulás alapján erősíti a helyi identitást, a helyi lakosságot közösséggé kovácsolja, megszünteti az esetleges elszigetelődéseket.

2.1.1. Közlekedésbiztonsági, bűnmegelőzési és közbiztonsági programok

A projekt keretében a települési szinten kerülnek megszervezésre a közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési és közbiztonsági rendezvények. A rendezvények alkalmával bevonásra kerül az a Megyei Rendőrfőkapitányság Bűnmegelőzési csoportja, a bűnügyi helyszínelők és a Polgárőrség is.

Tevékenység megnevezése	Közlekedésbiztonsági és bűnmegelőzési, közbiztonsági rendezvények
Tevékenység leírása	Közlekedésbiztonsággal, közlekedési kultúra fejlesztésével, bűnmegelőzéssel kapcsolatos programok megvalósítása (részletezés a táblázat alatt).
A tevékenység célja	A tevékenység célja a célterület településeinek élő lakosság közlekedésbiztonságának javítása, kerékpáros kultúra kialakítása és javítása, vezetéstechnika fejlesztése, továbbá a közbiztonság javulása.
A tevékenység célcsoportja	A teljes lakosság: óvodások, iskolások, felnőtt korosztály.
A tevékenység eredménye	A tevékenység eredményeként az érintett településeken várhatóan javul a teljes lakosság közlekedésbiztonsága, javul a kerékpárosok attitűdje, a gyermekek hamar elsajátítják a KRESZ szabályait, a gépjárművezetők részéről ismétlésre kerülnek a KRESZ szabályok, illetve javul a vezetéstechnika. A bűnmegelőzési programok révén várhatóan javul közbiztonság, a személyek önvédelmi képessége

<p>A tevékenység iránti igény bemutatása</p>	<p>Településvezetői, pedagógusi és lakossági igény került megfogalmazásra, mivel a jelenlegi, felgyorsult mindennapokban a közúti gépjárműforgalom sűrűbbé vált, a gépjárművezetők a sebességkorlátot meghaladva közlekednek, továbbá a térségben a sík területek miatt jelentős a kerékpárral közlekedők száma. Továbbá kiemelten fontos a bűnmegelőzés terén az önvédelem erősítése, a konfliktuskezelés képességeinek javítása, a káros szenvedélyek csökkentése, az áldozattá válás elkerülésének erősítése.</p>
<p>Megvalósítás tervezett időpontjai és helyszínei</p>	<p>2019.01.01-2021.03.01. Bogdása, Drávafok, Drávasztára Kákics, Okorág, Sósvertike</p>
<p>Tevékenység megvalósításának becsült költsége (bruttó Ft)</p>	<p>14.381.480 Ft</p>

A tervezett közlekedésbiztonsági bűnmegelőzési és közbiztonsági rendezvények a következők szerint valósulna meg:

2.1.2. Tanulókörök

A tanulókörök lényege, hogy a résztvevők és az önkéntesek tudásbázisára alapozottan megosztják egymással a helyi ismereteket, egyéni tudásukat. Ezáltal megvalósul a generációk közötti tudásátadás, az egymástól tanulás. A tanulókörben tulajdonképpen demokratikus kiscsoportos (5-15 fős) párbeszéd.

A tevékenység célja:

- A helyi tapasztalatok és tudás kölcsönös kommunikációja;
- A helyi közösségi önképzés és aktivitás fejlesztése;
- A közösségi-társadalmi cselekvések melletti elköteleződés megalapozása;
- Kommunikációs készség fejlesztése, egymásra figyelés, generációk közötti tisztelet elmélyítése, egymás munkájának elismerése.

Minden tanulókör végeztével a résztvevők végig gondolják, összefoglalják, hogy mit tanultak, milyen készségeket sajátítottak el egymástól és ezzel miként tudják segíteni a helyi közösség fejlődését.

A programtól várható eredmények:

- Jelentős közösségi aktivizáció;
- Önképzés, mely kihat a későbbiekben az egyéni érvényesítőképességre és boldogulásra;
- Önkéntesség eszméjének terjedése;

- Motivációs- és motiválóképesség javulása;
- Új tapasztalatcserén alapuló programok kialakítása.

2.1.3. Szomszédünnepek

Ezek a programok biztosítják a szomszédos települések közötti kapcsolatok erősítését, további információcserét, kultúrák találkozását. Jelenleg nagy hiányosságot, esetenként problémát jelent, hogy a szomszédos települések keveset, vagy téves információkat tudnak szomszédaikról, ezért ez egy kiemelten jó lehetőség a egymás megismerésére és az általánosan elterjedt negatív vélemények javítására. Várható résztvevői létszámok: 30-50 fő.

A szomszédolás célja:

- A konzorciumi településeinek lakossága közötti találkozás megteremtése;
- Kultúrák, falvak, egyének kölcsönös megismertetése egymással;
- Információgyűjtés és tapasztalatcsere;
- Az azonosságok és közös érdekek felismerése;
- A további kapcsolódási pontok feltérképezése.

A programok megvalósításához szükséges feltételek:

- Személyi: helyi közösségi önkéntesek, közösségfejlesztő, képviselő-testület tagjai, intézmények munkatársai.
- Tárgyi: alkalmas közösségi helyszín, háttérinfrastruktúra (padok, asztalok, paravánok, táblák, papír-, írószer)
- Anyagi: amennyiben szükséges terembérlés, vagy további háttérinfrastrukturális elemek bérlése.

Az esemény meghirdetésének fórumai lehetnek:

- direkt megkereséssel,
- helyi újságban,
- hirdetőtáblán,
- települési honlapokon,
- közösségi Facebook oldal.

A programoktól elvárt eredmények:

- A konzorcium települései és a helyi társadalom tagjai jobban megismerik egymást;
- Több kezdeményező, önkéntes válik azonosíthatóvá;
- Felszínre kerülnek a közös pontok, közös érdekek;
- Népszerűbbé válnak az ilyen jellegű programok, növekszik az érdeklődés a közösségi programok iránt;

- Összehangolásra kerülnek a települési programok.

2.1.4. Hagyományőrző rendezvények

Ez a program a helyi kultúrákra, hagyományokra, még el nem tűnt tradíciókra épít. Mivel általánosságban is nagy gondot, veszélyt jelent, hogy az egyes területekre jellemző sajátosságok, hagyományok, szokások az idősebb korosztállyal együtt kiveszőben van, így fontos programcsomagnak számítanak a hagyományőrző rendezvények. Ezek a programok biztosítják, hogy az eltűnőben lévő ismeretek tovább fennmaradhassanak a fiatalabb generációk körében, úgy, hogy ezáltal a különböző korcsoportok közötti kapcsolat is megteremtődik. Várható résztvevői létszámok: 20-30 fő.

A hagyományőrző programok célja:

- A helyi generációk közötti kapcsolat erősítése;
- Helyi értékek összegyűjtése, feldolgozása, bemutatása és megismerése;
- A lakosság minél szélesebb körű megszólítása;
- Cselekvők azonosítása, a lakosság kutatásba történő bevonása;
- Értékleltár bővítése;
- Identitástudat erősítése.

A programok megvalósításához szükséges feltételek:

- Személyi: a különböző generációk képviselői, közösségfejlesztő, kulturális intézmények munkatársai;
- Tárgyi: alkalmas helyszín a kiállítás és az érdeklődők fogadására, paravánok, tárlók, fényképezőgép, papír, írószer, projektor;
- Anyagi: amennyiben szükséges a kiállítások és rendezvény lebonyolításához: terem bérlés, szükséges háttérinfrastruktúra beszerzése.

Várható eredmények:

- Helyi hagyományok, kultúrák kölcsönös megismerése;
- Új ismeretek, tudás kerül felszínre és továbbadásra;
- Tovább nő az önkéntesek, aktív közösségek köre;
- A helyi lakosság cselekvésre egyre inkább alkalmassá és képessé válik;
- Erősödik a helyi identitás;
- Új kapcsolatok alakulnak ki egyéni és közösségi szinten is.

2.2. Végrehajtani, lebonyolítani kívánt képzések bemutatása

A helyi identitás és kohézió erősítése című (TOP-5.3.1-16 kódszámú) pályázati felhívás értelmében a „támogatási kérelemben biztosítani kell, hogy a megvalósításban részt vevő

közösségfejlesztő, valamint [...] a projekt szakmai vezetője a program megkezdését követő legfeljebb 3 éven belül közösségfejlesztő végzettséget/képesítést/tanúsítványt szerezzen.” A közösségfejlesztő és a szakmai vezető az SzPk-00009-14-04 0 03 3 azonosító számú „Közösségfejlesztő” szakmai programkövetelmény alapján engedélyezett felnőttképzési programban vesz részt. A képzésen a szakmai vezető és a közösségfejlesztő vett részt.

Biztosítani kell, hogy a megvalósításban részt vevő könyvtárak, közművelődési és muzeális intézmények vagy közművelődési közösségi színterek legalább egy munkatársa vagy intézmény hiányában a településen helyi közösséggel foglalkozó személy részt vegyen a „Cselekvő közösségek” kiemelt projekt által biztosított képzéseken. (A „Cselekvő közösségek” kiemelt projekt egy település esetében egy kulturális szakember képzését tudja térítésmentesen biztosítani.)” A képzésre 1 főt delegált a projekt.

Tapasztalatcseréken való részvétel: Minden településről 2 fő (a polgármester és/vagy képviselők) vett részt a Felhívás 3.4.1.1. B. 5. g. pont szerint.

2.3. A tervezett tevékenységek pénzügyi fedezetének bemutatása

A projekt keretében már benyújtott és ismertetett tevékenységek teljes egészében a projekt keretében kerülnek elszámolásra. A projekt kapcsán megítélt 55 000 000 Ft, 100%-os támogatási intenzitású támogatás teljes egészében fedezi a tervezett tevékenységek pénzügyi szükségleteit. Külön költséggel ugyan nem jár, mégis jelentős hozzájárulást jelent a helyi lakosság részvétele, önkéntes munkája, ami egyrészt a projekt célkitűzéseit kiemelten támogatja. Fontos emellett még az akcióterület helyi önkormányzatok és a partnerek ingatlan és eszközállományának rendelkezésre bocsájítása, amely ugyancsak díjmentesen kerül felhasználásra a célok elérése érdekében.

A helyi önkormányzatok által megadott programnaptárakban meghatározott egyéb rendezvények önkormányzati saját forrásból kerülnek lebonyolításra. A jelen projekttel azonos célú tevékenységek megvalósítására más, azonos célú forrásból támogatás nem releváns, mivel a konzorciumi tagok által nem lett és nem is kerül támogatási igény benyújtásra ilyen jellegű fejlesztések tekintetében. A jelen TOP-5.3.1-16 felhívás keretében támogatható tevékenységekre elnyert támogatás nem lesz kombinálva más hazai vagy európai uniós támogatással. A projektben elszámolni tervezett tevékenységek pedig a Felhívás 3.1. pontjában meghatározott támogatható tevékenységek körébe tartoznak.

2.4. A tervezett tevékenységek, az igényfelmérés és a pályázati kiírás eredményeinek koherenciájának bemutatása

A projekt során betervezett tevékenységek és a felmérések során kimutatható, hogy a projekt során tervezett és a megjelenő társadalmi igények többnyire lefedik egymást. Bár vannak bizonyos problémagócok, amikre a jelen projekt és maga a pályázati kiírás sem nyújt megoldást, viszont a betervezett tevékenységek (programok, rendezvények, képzések) során a helyi lakosság elsajátíthatja azokat a kompetenciákat, amikkel ezekre is megtalálhatja a megfelelő megoldást.

A felmérések során megjelölt és a korábban betervezett tevékenységek elősegítik, hogy a helyi közösségek önszervező ereje növekedjen, őket képessé tegye többek közt arra, hogy a mindennapi életben és a munkaerőpiacon is jobban érvényesülhessenek. A pályázat céljaként is elvártan a szomszédolások és a települések közötti közös programok révén teljesül a helyi társadalmon belüli kezdeményező- és cselekvőképességének egy magasabb szinten történő alkalmazása. Mind a pályázat, mind a helyiek elvárása is egyben, hogy a térségben egy valós identitástudattal rendelkező közösség alakuljon ki, akik büszkék lehetnek értékeikre és hagyományaikra.

A projekt részeként lefolytatott felmérésekkel bebizonyosodott, hogy azonosíthatók azok a csoportok, akik önkéntes munkájukkal a civil szervezetek mellett javítani tudnak a helyi viszonyokon. A települések vezetése, valamint a helyi közösségek is egy szorosabb együttműködést szorgalmaznak a térség minden szereplőjének bevonásával, hogy közös erővel biztosítani tudják az Ormánság ezen szegletének fejlődését.

3. CSELEKVÉSI ÜTEMTERV

A meghatározott tevékenységek és a rendezvénynaplár összedolgozása révén jön létre a Cselekvési ütemterv. Az ütemterv a felmérések során megfogalmazott igények, továbbá a Pályázati Felhívás és a Felhíváshoz közzétett „*Közösségfejlesztés módszertani útmutató*” által meghatározott szakmai tartalmat rendezi időbeli sorrendbe. A Cselekvési ütemterv szerinti táblának felülvizsgálatát javasolt éves szinten legalább egyszer elvégezni.

3. táblázat - Cselekvési ütemterv

Konzorciumi tag	A program megnevezése	2018				2019				2020				2021				2022			
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
Bogdása	Hagyományörző rendezvények											x					x				
	Tanulókörök															x					
	Szomszédünnepek							x				x									
	Közlekedésbiztonsági, bűnmegelőzési és közbiztonsági programok					x															
Drávafok	Közösségi beszélgetések / Részvételi fórumok		x																x		
	Hagyományörző rendezvények							x		x	x										
	Tanulókörök																	x			
	Szomszédünnepek										x								x		
Drávasztára	Közlekedésbiztonsági, bűnmegelőzési és közbiztonsági programok					x															
	Közösségi beszélgetések / Részvételi fórumok		x																	x	
	Hagyományörző rendezvények					x	x														
	Tanulókörök							x													x
Kákics	Szomszédünnepek																				
	Tanulmányút																			x	
	Közlekedésbiztonsági, bűnmegelőzési és közbiztonsági programok					x															
	Közösségi beszélgetések / Részvételi fórumok		x	x				x													x
Okorág	Hagyományörző rendezvények			x																	x
	Tanulókörök				x																x
	Szomszédünnepek																				
	Tanulmányút																				x
Sósvertike	Rajz- és fotópályázatok													x	x						
	Közlekedésbiztonsági, bűnmegelőzési és közbiztonsági programok					x			x												
	Közösségi beszélgetések / Részvételi fórumok		x						x												x
	Hagyományörző rendezvények					x															
Sósvertike	Tanulókörök												x								x
	Szomszédünnepek												x								
	Közlekedésbiztonsági, bűnmegelőzési és közbiztonsági programok					x															
	Közösségi beszélgetések / Részvételi fórumok		x	x					x												

Forrás: saját szerkesztés

Rendezvények és események során a meghatározott tételes cselekvési ütemterv

Feladat megnevezése	Feladat részletezése	Határidő	Feladat végrehajtásáért felelős személy(ek)
Előkészítés			
Tematika meghatározása	Rendezvény tematikájának meghatározása a helyi igények alapján	Rendezvénynap- tár szerinti tervezett dátumot megelőző 3 hónappal	Közösségszervező, polgármesterek, önkormányzati képviselő testületek
Időpont kijelölése	A rendezvény konkrét időpontjának meghatározása, amennyiben pontosítani szükséges a rendezvénynap- tárhoz képest, esőnap kijelölése, amennyiben fedett helyszín nem áll rendelkezésre az adott rendezvény megvalósításához	Rendezvénynap- tár szerinti tervezett dátumot megelőző 3 hónappal	Közösségszervező, polgármesterek, önkormányzati képviselő testületek
Helyszín meghatározása	Rendezvény helyszínének kijelölése (fedett és/vagy szabadtéri)	Rendezvénynap- tár szerinti tervezett dátumot megelőző 3 hónappal	Közösségszervező, polgármesterek, önkormányzati képviselő testületek
Szervezők kijelölése	Rendezvény típusától függően 1-3 fő kijelölése	Rendezvénynap- tár szerinti tervezett dátumot megelőző 3 hónappal	Közösségszervező, polgármesterek, önkormányzati képviselő testületek

Feladat megnevezése	Feladat részletezése	Határidő	Feladat végrehajtásáért felelős személy(ek)
Tervezés, szervezés			
Programtervezés	Programterv, időterv, költségterv összeállítása: résztvevő előadók, árusok, stb., technikai feltételek, anyag- és eszközigeny listájának összeállítása	Esemény előtt 2 hónappal	Programszervezők, polgármesterek
Humánerőforrás igény	A lebonyolítás humánerőforrás igényének meghatározása, amennyiben nem rendezvényszervező cég kerül kiválasztásra. Humánerőforrás feladatainak konkrét megadása	Esemény előtt 2 hónappal	Programszervezők
Előadók	Előadók, résztvevők, programelemek meghatározása, ellenszolgáltatásra ajánlatkérés, szerződéskötés	Esemény előtt 2 hónappal Neves előadók, illetve tavasztól-őszig tervezett programok esetén: esemény előtt 12-6 hónappal!	Programszervezők
Anyagigény	Anyagok, kellékek összeállítása, szükség esetén ajánlatkérés, beszerzés	Esemény előtt 2 hónappal	Programszervezők
Technikai igény	Technikai feltételek meghatározása, szükség esetén ajánlatkérés, beszerzés	Esemény előtt 2 hónappal	Programszervezők
Népszerűsítés	Plakátok készítése, kihelyezése, facebook kampány indítása, további alternatív kommunikációs csatornák meghatározása (Széchenyi 2020 arculati elemek alkalmazása mellett)	Esemény előtt 2 hónappal, kampány rendszeres ismétlése (emlékeztető)	Programszervezők, polgármesterek, közösségsszervező
Helyszín biztosítása	Humánerőforrás segítségével a helyszín berendezése, elrendezése, díszítése	Esemény előtt 1 héttel az esemény megkezdéséig	Programszervezők és a bevont humánerőforrás

Feladat megnevezése	Feladat részletezése	Határidő	Feladat végrehajtásáért felelős személy(ek)
Megvalósítás			
Rendezvény lebonyolítása és dokumentálása	Humánerőforrás feladatellátása mellett a programterv szerinti lebonyolítás, pályázatra vonatkozó Széchenyi 2020 arculati elemek alkalmazása, fotódokumentáció, jelenléti ív (videó, amennyiben készül)	Rendezvény előtti napon és a rendezvény napján	Programszervezők és a bevont humánerőforrás, projektmenedzsment
Lezárás			
Helyszín eredeti állapotának visszaállítása	Humánerőforrás segítségével a helyszín visszaállítása	Rendezvényt követő napokban	Programszervezők és a bevont humánerőforrás
Pénzügyi elszámolás	Számlák pénzügyi rendezése, teljesítési igazolások kiállítása	Rendezvényt követő fizetési határidőn belül	Programszervezők, pénzügyi osztály
Lezáró adminisztráció	Sajtófigyelés, sajtómegjelenések összegyűjtése (internet, újságcikk, TV- és rádiófelvételek, amennyiben készül), rövid szöveges összefoglaló készítése a rendezvény sikerességéről, Széchenyi 2020 arculati elemek alkalmazása mellett)	Rendezvényt követő 2 héten belül	Közösségszervező, projektmenedzsment

4. PARTNERSÉG BEMUTATÁSA

Ahogy arról a különböző felmérések során már szó esett a projekt és a programok sikeres végrehajtása érdekében nélkülözhetetlenek a térségi együttműködések kialakítása. A konzorcium tagok az eredményesség érdekében a térség nemzetiségi önkormányzataival, oktatási, kulturális és szociális szervezeteivel partnerségi megállapodást kötöttek.

Az együttműködési megállapodásban a Kedvezményezett vállalása szerint elősegíti, hogy a fejlesztéssel érintett településen, térségben minél többen megismerhessék a projekt célkitűzéseit, tevékenységeit, eredményeit és bekapcsolódhassanak a feladatok megvalósításába.

A megkötött együttműködések és azokban vállalt partneri kötelezettségek a következők:

OKORÁG

- Együttműködő partner neve: *Okorág Roma Nemzetiségi Önkormányzata*
Képviselő: *Ábrahám Zsanett*
Partner vállalt kötelezettségei:

 - segíti a programok népszerűsítését, elfogadtatását a helyi lakossággal;*
 - elősegíti a helyi cselekvők körének szélesítését, segíti a közösségért tenni akarók munkáját;*
 - megjelenik a projekt rendezvényein.*
- Együttműködő partner neve: *Sellye Család –és Gyermekjóléti Központ*
Képviselő: *Szekeresné Spang Livia*
Partner vállalt kötelezettségei:

 - segíti a programok népszerűsítését, elfogadtatását a helyi lakossággal;*
 - elősegíti a helyi cselekvők körének szélesítését, segíti a közösségért tenni akarók munkáját;*
 - megjelenik a projekt rendezvényein.*
- Együttműködő partner neve: *Baksa Térségi Családsegítő –és Gyermekjóléti Szolgálat*
Képviselő: *Bicskei Dezső*
Partner vállalt kötelezettségei:

 - segíti a programok népszerűsítését, elfogadtatását a helyi lakossággal;*
 - elősegíti a helyi cselekvők körének szélesítését, segíti a közösségért tenni akarók munkáját;*
 - megjelenik a projekt rendezvényein.*

4. Együttműködő partner neve: *Szigetvári Tankerületi Központ*

Képviselő: *Kalapáti Attila Ádám*

Partner vállalt kötelezettségei:

- *segíti a programok népszerűsítését, elfogadtatását a helyi lakossággal;*
- *elősegíti a helyi cselekvők körének szélesítését, segíti a közösségért tenni akarók munkáját;*
- *megjelenik a projekt rendezvényein.*

DRÁVAFOK

5. Együttműködő partner neve: *Drávafoki Művelődési Háza*

Képviselő: *Szabó Mónika*

Partner vállalt kötelezettségei:

- *segíti a programok népszerűsítését, elfogadtatását a helyi lakossággal;*
- *elősegíti a helyi cselekvők körének szélesítését, segíti a közösségért tenni akarók munkáját;*
- *megjelenik a projekt rendezvényein*

6. Együttműködő partner neve: *Drávafoki Mosoly Óvoda*

Képviselő: *Kovácsné Nagy Katalin*

Partner vállalt kötelezettségei:

- *segíti a programok népszerűsítését, elfogadtatását a helyi lakossággal;*
- *elősegíti a helyi cselekvők körének szélesítését, segíti a közösségért tenni akarók munkáját;*
- *megjelenik a projekt rendezvényein.*

KÁKICS

7. Együttműködő partner neve: *Kákics Roma Nemzetiségi Önkormányzata*

Képviselő: *Horváthné Kuszinger Ildikó*

Partner vállalt kötelezettségei:

- *segíti a programok népszerűsítését, elfogadtatását a helyi lakossággal;*
- *elősegíti a helyi cselekvők körének szélesítését, segíti a közösségért tenni akarók munkáját;*
- *megjelenik a projekt rendezvényein.*

SÓSVERTIKE

8. Együttműködő partner neve: *Roma Nemzetiségi Önkormányzat*

Képviseli: *ifj. Hollósi László*

Partner vállalt kötelezettségei:

- *segíti a programok népszerűsítését, elfogadtatását a helyi lakossággal;*
- *elősegíti a helyi cselekvők körének szélesítését, segíti a közösségért tenni akarók munkáját;*
- *megjelenik a projekt rendezvényein.*

BOGDÁSA

9. Együttműködő partner neve: *Bogdása Nemzetiségi Önkormányzat*

Képviselő: *Kiss Béláné*

Partner vállalt kötelezettségei:

- *segíti a programok népszerűsítését, elfogadtatását a helyi lakossággal;*
- *elősegíti a helyi cselekvők körének szélesítését, segíti a közösségért tenni akarók munkáját;*
- *megjelenik a projekt rendezvényein.*

DRÁVASZTÁRA

10. Együttműködő partner neve: *BISERI DRAVE Művészeti Alapítvány*

Képviselő: *Kedves Tibor*

Partner vállalt kötelezettségei:

- *segíti a programok népszerűsítését, elfogadtatását a helyi lakossággal;*
- *elősegíti a helyi cselekvők körének szélesítését, segíti a közösségért tenni akarók munkáját;*
- *megjelenik a projekt rendezvényein.*

A fent felsorolt együttműködések mellett a konzorcium együttműködési szerződést kötött a Sellyén található **Kiss Géza Ormánsági Múzeummal**. Az intézmény azért is együttműködési kulcselem, mert a tájegységre jellemző kulturális elékeket, hagyományokat gyűjti össze és ismerteti meg a nagyközönséggel.

5. FENNTARTÁSI KÖTELEZETTSÉG

A konzorcium vállalja, hogy a projekt fizikai befejezését követő legalább 3 évig az alábbi szolgáltatásokat fenntartja:

1. a célcsoport számára biztosított tevékenységek, programok részletes bemutatását tartalmazó szakmai anyagok saját vagy fenntartója honlapján online elérhetővé tétele a társintézmények, társszervezetek részére,
2. a támogatással megvalósított projekt általánosítható tapasztalatainak bemutatását tartalmazó tanulmány készítése, a saját és – adott esetben a bevont települések honlapján – online hozzáférhetővé tétele a társintézmények, társszervezetek és a lakosság részére,
3. a projekt keretében elkészült tájékoztató anyagok ingyenes, online elérhetőségének biztosítása saját és a bevont települések honlapján, aloldalán.

A konzorcium továbbá vállalja, hogy a programok lebonyolítása során kialakított jó gyakorlatokat a Helyi Cselekvési Terv fenntartási időszakában is hasznosítani fogja, a jövőbeli közösségi rendezvények szervezésénél figyelembe veszi a jelen projektben szerzett tapasztalatokat.

6. A PROGRAMOKTÓL ELVÁRT EREDMÉNYEK BEMUTATÁSA

A Pályázati Felhívás és a program alapvető célja és egyben elvárt eredménye, hogy a helyi közösségek fejlesztése megtörténjen, azaz, hogy a célterület közösségi kezdeményező- és cselekvőképessége fejlődjön. Jelen projekt esetében ez a kijelölt térség a Drávafoki Konzorciumot alkotó 6 darab település: Bogdása, Drávafok, Drávasztára, Kákics, Okorág és Sósvertike társadalmának közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését, valamint közösségi szerepvállalási erősödését jelenti. Ez a tevékenységkör társadalmi felzárkózási politikának is fontos eszköze, a közösségi cselekedetek hatására az érintett társadalmi szegmensek együttműködési hajlandósága is javul a problémamegoldás tekintetében. A projekt során települési, mikrotérségi helyi identitást erősítő közösségfejlesztési folyamatok, továbbá közösségi részvételre épülő tervezési gyakorlatok alkalmazása, szabadidős, bűnmegelőzési, közbiztonsági és közlekedésbiztonsági programok valósulnak meg, melyek a felsorolt területeken és témakörökben biztosítják a közösségek ismereteinek bővítését.

Egyik legfőbb eredményként a közösségeken belül kialakulnak, illetve megerősödnek a szükséges kompetenciák, az önkéntesség, a helyi identitás, valamint a településhez, térséghez való kötődés. A végrehajtott tevékenységek eredményeként a meglévő humán erőforrások felszínre kerülnek, az együttműködéseknek köszönhetően pedig ezek az erőforrások aktivizálódnak és minőségi változást hoznak a térségben lakók életében.

További eredményt jelent, hogy a beavatkozások segítségével fejlődik a közösség tagjainak egymás iránti felelősségtudata, a helyi civil társadalom megerősödése pedig segíti a helyi közösségi konfliktusok megoldását és az önálló cselekvési képességek erősítését.

A program egyik fontos eleme, hogy a közösségfejlesztési folyamat részeként mindvégig közösségi munkamód kerül alkalmazásra, amely biztosítja a közösség központi jellegét és szerepét, mint például a tervezés során a helyi társadalom tagjai tarták fel a szükségleteket, tettek javaslatot programokra. Így a helyiek maguk ismerik meg saját közösségüket, kultúrájukat, illetve a helyi igényeket, szükségleteket, s azok megvalósítására maguk keresnek megoldást.

A projekt során megtörténik még a célterület történeti feltárása és megfelelő reprezentálása. Így a korábban nem ismert értékek és hagyományok elérhetővé kerülnek a lakosság számára a közművelődési és egyéb intézmények, szervezetek együttműködésével. Mindezek eredményeként a működési tapasztalatok, közösségi feladatok, értékek, jó gyakorlatok

feltárása, bemutatása és megőrzése realizálódik a kontinuitás fenntartása és új értékek létrehozásának elősegítése érdekében.

Többek között a programok hatására a meglévő együttműködések és partnerség megerősödik, megújul, illetve ahol ezek korábban hiányoztak, az eredményesség érdekében új együttműködések jönnek létre települések, szervezetek és intézményeik között. A program sikerességében bízva a befejezést követően is újabb partneri kapcsolatok jönnek létre a helyi szereplők között. A projekt 1. mérföldkövének elérésekor már több együttműködési megállapodás született a térség szereplői között.

A program során nehezen számszerűsíthető eredmény a létrejövő közösségek száma. A 6 település teljes lakosságát magában foglaló mikrotérségi közösségen, illetve a települési közösségeken felül, várhatóan számos, egymást átfedő, különböző értékek mentén szerveződő csoportosulás jön létre. Emellett adott annak lehetősége is, hogy a konzorciummal szomszédos települések a program sikerén felbuzdulva csatlakoznak a helyi közösségekhez.

Természetesen a program megvalósítása során cél, hogy a célcsoport 100%-os elérése megtörténjen, azonban a felmérés tapasztalataiból is diagnosztizálható, hogy nem minden személyben van meg az ehhez szükséges nyitottság. Ebből adódóan az előkészítés során mért statisztikák alapján a célcsoport mintegy 74%-a fog valamilyen formában részt venni a programokban (megvalósítás, szervezés, passzív részvétel). A közösségi folyamatokban való részvétellel nő a helyi közösség és az egyes személyek önszervező képessége is, így várhatóan évente legalább 5 új civil kezdeményezés várható a projekt lezárását követően.

A kialakuló programok hatására várhatóan legalább egy új civil szervezet jön létre, amelynek tevékenységi területe lefedi majd a teljes térséget, de a szomszédos települések együttműködési készségétől függően akár annál nagyobb hatáskörűvé is válhat.

7. KOCKÁZATELEMZÉS

A kockázatelemzés során kerülnek bemutatásra a Cselekvési terv megvalósíthatósági feltételeit kedvezőtlenül befolyásoló események a megvalósítási és fenntartási időszakra vonatkozóan. A vizsgálat elvégzésének célja annak megállapítása, hogy a Cselekvési terv megvalósítása kapcsán felmerülő kockázatok milyen mértékben befolyásolhatják tervezett tevékenységek eredményeit, illetve megvalósíthatóságát. A kockázatelemzéssel nem feltétlenül csökkenteni, illetve elkerülni akarjuk a kockázatokat, hanem a minél magasabb szintű kockázati tudatosság elérésével és fenntartásával a kockázatok lehetséges hatásainak minimalizálására törekszünk.

A kockázatelemzés fontossága megkérdőjelezhetetlen. A kockázati tényezők feltárását követően szükséges kitérni az egyes elemek bekövetkezésének elkerülésére, elemzésére is. Gyakorlati megközelítés szerint ez a felmerülő kockázat csökkentése érdekében fogantatosítható lehetséges intézkedéseket jelenti. Az esetleges kockázatok azonosítását követően azok valószínűségi vizsgálata a következő lépés: szükséges megvizsgálni, milyen valószínűséggel következhetnek be ezek a kockázatok, és a projekt várt eredményeire milyen hatást gyakorolhatnak.

A tevékenységek sikeres megvalósítása érdekében a felmerülő kockázatokkal előre számolni kell, fel kell készülni azok esetleges bekövetkezésére. A hatékony kockázatkezelés alapja a gyors, határozott döntés.

	Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége (1-7)	Bekövetkezés hatása (1-7)	A kockázat kezelésének módja
Az érintettek, célcsoport bevonásával kapcsolatos szakmai kockázatok	A projektbe bevont közösség aktivitása nem előremutató, érdekellentétek kialakulása	4	5	Kommunikáció keretében a helyi érintettek figyelmének a felhívása a közösségi részvételen alapuló tervezés jelentőségére, hozadékaira, hosszútávú hasznaira. Az érintettek informálása a tervezés megállapításairól, részeredményeiről, és ezekkel kapcsolatban reakciók, hozzászólások kérése. A tervezés kezdetén az érintettek véleményének, problémáinak felmérése történik meg, amely felhasználásra kerül a további munka során. A problémák és megoldások tervezése során a fejlesztők konzultálnak a helyi érintettekkel, akik sokoldalúan és aktívan ki tudják fejteni a véleményüket. Ez felhasználásra kerül a további munka során.
	A megvalósuló tevékenységek nem tükröznek értékváltozást	3	7	A megalapozó helyzetfeltárás a közösségi bevonásával valósul meg, mely során figyelembe vételre kerül a lakosság értékválasztása (mit értékel pozitív és mit értékel negatív tényezőként), amely szubjektív tényező. A helyzetértékelés tükrözi a lakosság polgárainak mindennapjaiban szubjektíven átélt pozitív és negatív élethelyzeteit is, és a kockázat csökkentése érdekében valós és széles körű közösségi bevonással valósul meg.
	Innovatív megoldások hiánya	4	6	A tervezésbe bevonásra kerül a helyi lakosság, akik saját tudásukkal tudnak majd hozzájárulni az erőforrások tovább örökítéséhez. A közösségi tervezés során megvalósul az eltérő tudású, háttérű emberek párbeszéde, együttműködés révén felszínre kerülnek helyi viszonyoknak leginkább megfelelő innovatív megoldások.
	A tervezés nem valós igényű programokon alapul, illetve adott programok által megválaszolatlanul hagyott szükségletek feszültséget keltenek a fejlesztők és az érdekelték között.	2	7	A közösségi tervezés során felszínre kerülnek a program előrehaladása során érintett személyek, érdekcsoportok valós igényei. A megválaszolatlanul hagyott szükségletek kapcsán megvizsgálásra kerül, hogy kielégíthető-e más eszközzel, más forrásból. Megfelelő kommunikáció biztosításával belátás, megegyezés születése az érintettek és a fejlesztők között.
	Konfliktusok, érdekellentétek alakulnak ki a fejlesztők és az érintettek között	3	5	Konfliktusok minimalizálása, konszenzus létrejötte. A program korai szakaszában a fejlesztők együttműködnek a közösséggel, és az érdekkonfliktusokra elfogadható megoldást keresnek.
	A helyi szereplők nem megfelelően elköteleződnek, nem kötődnek a beavatkozáshoz	2	5	Mivel a teljes program sikere, fenntarthatósága nagymértékben függ attól, hogy annak érintettjei, illetve általában a folyamatot befolyásoló közösség mennyire elkötelezett a beavatkozás iránt, ezért a kockázat csökkentése érdekében az érintettek döntéseikkel, munkájukkal, idejükkel is hozzájárulhatnak a tervezési munkához. A bevonástól azt várjuk, hogy megnöveli a program eredményeinek elérését, illetve az eredmények, létrehozott javak fenntartását is elősegíti.
	A tevékenységek megvalósítása során nem megfelelően erősödik a társadalmi tőke, a közösség megtartó ereje	2	5	A megvalósítás során a közösség tagjai sokoldalú interakcióba kerülnek egymással. Különböző háttérű emberek, illetve csoportok ismerik meg egymás álláspontjait, értékeit, érdekeit. Következésképpen a közösségen belüli ismeretségi háló gyarapszik, potenciális együttműködési lehetőségek alakulnak ki, és ennek következtében növekedni fog a közösség tagjainak társadalmi tőkéje is.
	A közösség nem aktiválható, nem erősödik az érdekérvényesítő képessége, a fejlődési potenciálja a tevékenységek megvalósítása során	3	5	A tevékenységek megvalósítása során célunk a közösségi kapcsolatok számának gyarapodása, mivel a közösségi összetartozás élményeinek átélésével megnő a csoporton belüli összetartás. Az együttműködés során átélt sikerélmények kapcsán a közösség tagjai tudatosabbá válnak abban, hogy a saját kezükbe vehetik a sorsuk irányítását, és összefogva, együttműködésben komoly lépéseket tehetnek. Az ilyen élmények hatására nő a kölcsönös bizalom, a közösség aktivizálódik, és növekvő mértékben függetleníti magát a külső körülményektől. A közösen megvalósított akciók jelentette társadalmi tanulás során erősödnek az egyén együttműködési, fejlesztési készségei, amelyek még hatékonyabbá teszik a közösségi akciókat, és végül jelentős mértékben megnőhet a közösség autonómiája.
	A tevékenységek megvalósításával nem erősödik a térségi identitás	4	5	A kockázat csökkentése érdekében a térségi szereplők együttműködésével valósul meg a közösségi tervezés. A közös gondolkodás során különböző háttérű csoportok megismerik egymás nézőpontját, értékeit, másrészt a tervezés egyes kérdéseiben konszenzusos javaslatok születnek meg a település jövőjével kapcsolatban. Mindez erősíti a helyzethez kötődő, közösségi gondolkodást, a térségi identitást, amely az egyének életében, értékválasztásában is döntő, de az innovatív, a helyi lehetőségeket kihasználó térségfejlesztés alapja is.

	Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége (1-7)*	Bekövetkezés hatása (1-7)*	A kockázat kezelésének módja
Erőforrásokkal kapcsolatos kockázatok	Az időráfordítás nem megfelelő tervezése. A nem megfelelő idő, vagy a rosszul felhasznált idő/anyagi fedezet esetén előfordulhat, hogy a jól induló közösségi tervezési folyamat nem tudja elérni a várt eredményeket, ami csalódáshoz vagy akár kölcsönös vádaskodáshoz vezethet a fejlesztők és az érdekeltek között.	3	6	A kockázat csökkentése érdekében a rendelkezésre álló időhöz mérjük a feladatokat, és választjuk ki az alkalmazott módszereket, illetve ezek alapján határozzuk meg az elvárásokat. A tevékenységeket hozzáigazítjuk a lakosság elérhetőségéhez, tekintettel vagyunk a napi munkabeosztásra, mezőgazdasági idénymunkákra és helyi ünnepekre.
	Nem megfelelő anyagi háttér áll a rendelkezésre	3	6	A kockázat csökkentése érdekében a helyzefelmérés során feltárára kerülő problémák megoldásához választjuk ki az alkalmazott módszereket és tevékenységeket, illetve ezek alapján határozzuk meg az elvárásokat. A költségeket a valós igények mentén kellő gondossággal tervezzük meg.
	Nem áll rendelkezésre a megvalósításhoz megfelelő infrastruktúra és eszközök	2	3	A szükséges infrastruktúra és eszközöginény a tervezési fázis során kellő gondossággal azonosításra kerül.
	Nem megfelelő humánerőforrás áll rendelkezésre a megvalósítás során	2	3	A tervezési folyamat során megtervezésre kerül, hogy a megvalósítás egyes szakaszaiban hogyan fog változni az erőforrás szükséglet, illetve hol lehet szükséges olyan speciális szaktudásra (gazdasági, pénzügyi, jogi tanács, egyéb szakértői vélemény), amelyet külső személyektől szükséges igénybe venni.
Partnerség	Helyi segítők nem megfelelő számban állnak rendelkezésre, a külső szakértő nem látja át a potenciális érintettek sokszereplős, soktényezős, bonyolult rendszerét	3	4	A külső szakértő a folyamat elején fokozott mértékben függ a helyi kapcsolatrendszertől, befolyásos személyek segítségével. A kockázat csökkentése érdekében széles körű partnerség biztosítása, és a helyi támogató intézményrendszer érdekében olyan helyi szereplők meghívása valósul meg az előkészítő folyamatokba, akik hatékonyan segítségükre lehetnek a bevonás folyamatában. A partnerség a közösségfejlesztés döntő lépéseit hivatott felügyelni, illetve szükség esetén részt venni a döntések kialakításában. Figyelmet fordítunk a helyi közösségi mag összetételére. Egyrészt minden részt vevő tagnak elkötelezettnek kell lennie a program célja mellett.
	A bevont partnerség nem bővül új szereplőkkel	3	4	A különböző érdekcsoportokat a különböző szinteken és különböző módokon szólítjuk meg és vonjuk be a tervezés folyamatába. A már beazonosított helyi szereplőket felkérjük, hogy ajánljanak további érintetteket, tegyenek javaslatot.
Jogi kockázatok	Közbeszerzés elhúzódása: A közbeszerzési eljárások megfelelő szakmai előkészítettségének hiánya	3	4	Az eljárás megfelelő előkészítése, szakmai szolgáltatás igénybevétele.
	A vonatkozó jogszabályok és eljárásrendek időközi változása miatt a projekt nem lesz azokkal összhangban	3	4	A jogi, eljárásrendi és tartalmi követelményeket meghatározó intézményekkel való folyamatos kapcsolattartás, illetve a vonatkozó jogszabályok és eljárásrendek módosításainak folyamatos figyelemmel kísérésevel a kockázat jelentősen csökkenthető.

8. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet – Kérdőív sablon

A helyi identitás és közösség erősítése Drávafok
térképében - TOP-5.3.1-16-BA2-2017-00003

Drávafok

Kedves Kitöltő!

Az anonim kérdőív megválaszolásával Ön hozzájárul ahhoz, hogy a jövőben a helyiek igényeinek megfelelő rendezvényeket szervezhessünk.

1.Neme *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- nő
 férfi

2.Életkora *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- 0-35 év
 36-50 év
 51-65 év
 66 év feletti

3.Családi állapota *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- nőtlen/hajadon
 házas
 elvált
 özvegy
 élettársi

4.Nevel-e gyermeket? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- nem
 igen

5.Hol dolgozik? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- helyben
 Sellye
 Sellye környéke
 Pécs
 máshol Magyarországon
 Budapesten
 külföldön
 nyugdíjas
 háztartásbeli/GYES/GYED
 munkanélküli

6. Mivel foglalkozik? Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elél

- közfoglalkoztatott
- egyéni vállalkozó/őstermelő
- szellemi foglalkozású
- szakmunkás
- segédmunkás
- nyugdíjas
- háztartásbeli/GYES/GYED
- munkanélküli

7. Mióta él a településen? Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elél

- mindig itt élt
- 0-5 éve
- 6-10 éve
- 11-20 éve
- több, mint 20 éve

8. Miért lakik itt? Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elél

- város közelsége (melyik város?
- nyugodt életvitel
- gazdálkodás (méhészet, földművelés...)
- család
- gyökerek
- ide házasodott
- munkavállalás miatt
- egyéb:

9. Hogyan jellemezné környezetének lakosságát? Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elél

- összetartó
- széthúzó
- aktív
- inaktív
- közösségbe beágyazott
- gyökértelen
- jövőre vonatkozóan tervekkel rendelkezik

- jövőre vonatkozóan tervekkel nem rendelkezik

10. Milyen Ön szerint a környező településekkel a település kapcsolata? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- szoros az együttműködés
 megfelelő az együttműködés
 alacsony szintű együttműködés

11. Ön szerinti hogyan lehetne erősíteni az együttműködést a környező településekkel? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- szomszédolás – környező falvak bemutatkozása rendezvények keretében
 közös rendezvények, rendezvénysorozatok megrendezése
 helyi értékek közös gyűjtése a településeken
 helyi tudás felmérése és közös hasznosítása
 közös Facebook oldal
 közös újság
 egyéb:

12. Milyen feladatokat vállalna a környező településekkel való találkozás (szomszédolás) alkalmával? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- aktív részvétel a rendezvényen
 fellépés a műsorban
 szervezési feladatokban segítségnyújtás
 rendezvény lebonyolítása során önkéntes munka vállalása
 kiállítás szervezése/kiállítási tárgyak gyűjtése
 látogatók megvendégelése táj-jelegű étellel

13. Milyen feladatokat vállalna a helyi értékek gyűjtésében? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- segít a tárgyak gyűjtésében
 segít a hagyományok/legendák gyűjtésében
 segít a receptek gyűjtésében
 segít a természeti értékek gyűjtésében
 segít az épített örökség feltárásában
 segít a helyi színvonalas termékek összegyűjtésében
 segít a gyűjtött anyagok feldolgozásában

14. Milyen feladatokat vállalna a helyi tudás átadásában (tanulókörök kialakítása)? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- tanít, oktat, átad

tanuló

15. Mit szeretne tanulni/elsajátítani helyi tudás-átadás (tanulókör) keretében? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- kézimunkázni
- idegen nyelvet tanulni
- kertészkedni
- számítógép kezelést tanulni
- szakácskodni/cukrászkodni, recepteket cserélni
- egyéb:

16. Honnan tájékozik a helyi hírekről/eseményekről? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- Facebook
- újság
- hirdető tábla
- szórólap
- szóbeszéd
- egyéb:

17. A környező településekkel közösen létrehozandó „térsgégi Facebook oldal” létrehozásában milyen feladatot vállalna? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- információgyűjtés
- illusztrációk/fotók készítése
- tudósítások írása
- Facebook oldal karbantartása
- visszajelzések gyűjtése
- like-olás, megosztás

18. A környező településekkel közösen létrehozandó „térsgégi újság” létrehozásában milyen feladatot vállalna? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- információgyűjtés
- illusztrációk/fotók készítése
- tudósítások írása
- újság szerkesztése
- újság terjesztése
- visszajelzések gyűjtése
- olvasás

19. Az alábbiakban felsoroltak közül milyen közösségi eseményeket szeretne, hogy megvalósuljon a településen? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- jelmezbál
- sportesemény
- majális
- gyereknap
- színház
- nyugdíjas nap
- elszármazottak napja
- nőnap/férfi nap
- falunap
- egyéb:

20. Részt vesz e valamilyen helyi rendezvényen? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- igen, rendszeresen
- igen, némelyik engem érdeklő rendezvényen
- nem, mert egyik sem volt vonzó számomra
- nem, nem érdekelnek a helyi rendezvények

21. Mikor segédkezett valamilyen helyi rendezvény szervezésében/kivitelezésében? *Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé!*

- nem segédkeztem eddig
- 1 éven belül
- 1-2 éve
- 2-5 éve
- több mint 5 éve

22. Van e egyéb javaslata, ötlete?

.....
.....
.....
.....

Köszönjük, hogy megosztotta velünk véleményét!

2. számú melléklet – Települési programnaptárak (2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022)

(A programnaptár a tanulmány mellékleteként külön fájlként is felcsatolásra kerül.)

Települési és nemzetiségi önkormányzat	2016											
	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
Bogdása	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bogdása nemzetiségi	-	Farsangi bál	Nőnap	-	-	-	-	-	Roma napi rendezvény, horgászverseny	-	-	Mikulásnap, Karácsonyvárosi rendezvény
Drávafoke	-	Farsangi bál	Nőnap, falunap	-	Majális, közért dolgozók napja	Falunap	-	Falunap	-	56-os szabadságharc tiszte.	-	Mikulásnap, évzáró rendezvény
Drávafoke nemzetiségi	-				Roma hitéleti nap, Pünkösddőlő,				Horvát nap, Roma nap			Roma karácsony
Drávasztára	-	Iskolai farsang	Nőnap	Drávai Tavasz	Majális, Kispályás focitorna, Fogathajtó verseny	Falunap	-	-	-	Elszárnozottak találkozója	-	Nyugdíjas nap
Kákics	-	-	Nőnap rendezvény	-	-	-	-	Info kommunikáció mentes ifjúsági tábor	-	-	Nóta est a könyvtárban	-
Kákics nemzetiségi	-	Farsang	-	-	Majális	-	Hagyományörző nyári est cigánylevócsal	Augusztus 20.-a, főzőverseny	-	-	Roma tánc ház megrendezése	Mikulás nap és fenyőünnepély, Óévbúcsúztató
Okorág	-	-	Nőnap	-	Gyereknapi	Halloween	-	-	-	-	-	Mikulásnap, Karácsonyi rendezvény
Okorág nemzetiségi	-	-	Nőnap	-		Roma hagyományokra pülió gyereknapi	-	Hagyományörző ízek rendezvény	-	Télvárosi készülődés rendezvény	-	Mikulásnap, Karácsonyi rendezvény
Sósvertike	-	-	Nőnap	-	-	Falunap	-	-	-	-	-	Fenyő ünnepély
Sósvertike nemzetiségi	hagyományörző, kulturális roma fesztivál	Farsangi mulatság	Húsvét, Nőnap	-	Pünkösdváros, Gyermeknap	-	Roma hagyományörző ízek helyi rendezvény	-	Roma nap	-	-	Mikulás nap

Települési és nemzetiségi önkormányzat	2017											
	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
Bogdása	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Mikulásnap
Bogdása nemzetiségi	-	Farsang	Nőnap	-	Roma majális	Pünkösöd	-	-	-	-	-	
Drávafok	-	Farsang	Nőnap, Falu nap	-	Majális, közért dolgozók napja	Nemzeti ünnepek	-	Falunap	-	Falunap, Refomációs ünnepség	-	Évzáró ünnepség
Drávafok nemzetiségi	-	-	-	-	Roma hitéleti nap, Pünkösödölő	-	-	-	Romanap, Horvát nap	-	-	Roma karácsony
Drávasztára	-	Iskolai farsang	Nőnap	Drávai Tavasz	Majális, Kispályás focitorna, Fogathajtó verseny	Falunap	-	-	-	Elszármazottak találkozója	-	Nyugdíjas nap
Kákics	-	-	Nőnap	Húsvét	-	-	-	Utazás Debreceni Virágkarnevál	Utazás Crikvenica tengerpartra	-	Nyugdíjas rendezvény	-
Kákics nemzetiségi	-	-	Nőnap	Húsvétváró	-	-	Hagyományőrző est cigánylecsóval	Aug. 20-i rendezvény, főzőverseny	-	-	Roma táncház megrendezése	Mikulásnap és fenyőünnepély, Óévbúcsúztató
Okorág	-	-	Nőnap	-	-	-	-	-	Falunap	-	-	Mikulásnap
Okorág nemzetiségi	-	Farsang	-	Húsvét	A Föld napja rendezvény	-	Siklós fürdőzés, Gyermekrendezvény	Kaposvári Virágfürdő fürdőzés, roma táncház megszervezése	-	Őszváro rendezvény	-	Mikulásnap, Adventi készülődés
Sósvertike	-	-	Nőnap	-	Húsvét, Gyereknap	-	-	Falunap	-	-	-	Mikulásnap
Sósvertike nemzetiségi	-	Farsang	Nőnap	Húsvét	Gyereknap	Pünkösdváró	-	Roma nap, Balatoni utazás	-	Szüreti multság	-	Mikulásnap

Települési és nemzetiségi önkormányzat	2018											
	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
Bogdása												
Bogdása nemzetiségi		Busójárás	Nőnap	Húsvéti átszóház								
Dráfafok		Farsang	Nőnap, Nemzeti ünnepek		Majális	Falunap, közért dolgozók napja		Nemzeti ünnepek		Nemzeti ünnepek		Évzáró rendezvény
Dráfafok nemzetiségi					Roma hitéleti nap, Pünkösdőlő,	Heti szakkörök iskolai óvodai, Vetélkedők, Havi szakkör óvodai, tábor	Ifjúsági klub, Nyugdíjas klub, Felzárkóztató és tehetséggondozó	Ifjúsági klub, Nyugdíjas klub, Tábor, Felzárkóztató és tehetséggondozó, tábor	Romanap, Horvát nap, Ifjúsági klub, Nyugdíjas klub, Családi nap, Felzárkóztató és , Heti szakkörök iskolai és óvodai, Témahetek, Vetélkedők, Havi szakkör óvodai	Családi klub, Ifjúsági klub, Nyugdíjas klub, Felzárkóztató és tehetséggondozó, Heti szakkörök iskolai és óvodai, Témahetek, Havi szakkör óvodai	Ifjúsági klub, Nyugdíjas klub, Felzárkóztató és tehetséggondozó, Heti szakkörök iskolai és óvodai, Téma napok, Versenyek vetélkedők, Havi szakkör óvodai	Roma karácsony, Sport nap, Családi klub, Ifjúsági klub, Nyugdíjas klub, Felzárkóztató és tehetséggondozó, Heti szakkörök iskolai és óvodai, Téma napok, Havi szakkör óvodai
Drávasztára		Iskolai farsang	Nőnap	Drávai Tavasz	Majális, Kispályás focitorna, Fogathajtó verseny	Falunap				Elszármazottak találkozója		Nyugdíjas nap
Kákics		Farsang	Kulturális est, Nőnap					2018.08.15. TANULÓKÖR				2018.12.16. ADVENTI HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP
Kákics nemzetiségi	Újév köszöntő, pótszilveszter	Busójárás	Húsvétváró	Hagyományörző Roma gasztronómia nap, kolbásztöltő verseny	Hagyományörző pünkösdőlő, cigánylecsó bográcsban							
Okorág			Nőnap						2018.09.08. ŐSZINDÍTÓ HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP			TANULÓKÖR 2018.12.30.
Okorág nemzetiségi		Hagyományörző Farsang	Nőnap	Húsvétváró	A Föld napja rendezvény							
Sósvertike			Nőnap				2018. 07.07. NYÁRINDÍTÓ HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP					
Sósvertike nemzetiségi				Húsvétváró, Szt. György napi rendezvény	Anyáknapja, Tihanyi Apátságba zárandok út							

Települési és nemzetiségi önkormányzat	2019											
	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
Bogdása								2019.08.25. SZOMSZÉDÜNNEP				MIKULÁS rendezvény
Bogdása nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény	GYERMEKNAPI rendezvény		ROMA TÁNCCHÁZ autentikus cigány tánc oktatás				ADVENTI rendezvény roma karácsonyi népi hagyományokat felelevenítő kézműves kedés	MIKULÁS rendezvény (együttműködve az önkormányzattal)
Drávafook			NŐNAPI rendezvény				2019.07.12. HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP					MIKULÁS rendezvény
Drávafook horvát nemzetiségi			TAVASZVÁRÓ TEADÁLUTÁN rendezvény			PÜNKÖSDÖLŐ FŐZŐVERSENY rendezvény	HORVÁT NAPI rendezvény					MIKULÁS rendezvény (horvát nyelvű) ADVENTI készülődés, Betlehemi játékok rendezvény
Drávafook roma nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény (együttműködve az önkormányzattal)	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény	DRÁVAFOKI MAJÁLIS rendezvény GYERMEKNAPI rendezvény	PÜNKÖSDÖLŐ rendezvény (együttműködve az HNÖ-vel)			ROMA NAPI rendezvény			MIKULÁS rendezvény (együttműködve az önkormányzattal) ADVENTI készülődés rendezvény
Drávasztára			2019.03.09. TAVASZVÁRÓ HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP NŐNAPI köszöntés	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény	2019.05.04. NYÁRINDÍTÓ HAGYOMÁNYŐRZŐ SZOMSZÉDÜNNEP 2019.05.18. FOGATHAJTÓ HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP		2019.07.27. TANULÓKÖR KOSÁRFONÁS		KIKÖTŐ ÁTADÓ ÜNNEPSÉG FALUNAP ÉS ELSZÁRMAZOTTAK TALÁLKOZÓJA rendezvény	LÁTVÁNYTŐ, FITNESS PARK ÁTADÓ ÜNNEPSÉG IDŐSEK NAPJA rendezvény		ADVENTI CSALÁDI NAP rendezvény FILMKLUB rendezvény
Drávasztára horvát nemzetiségi önkormányzat					HORVÁT BÚCSÚ rendezvény				HORVÁT EST rendezvény	SZÜRETI FESZTIVÁL rendezvény		
Kákics			NŐNAPI köszöntés	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény 2019.04.27. KISS GÉZA EMLÉKNAP HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP 2019.05.02. TANULÓKÖR KOSÁRFONÁS	MÁJUSFA ÁLLÍTÁS rendezvény kulturális program - SZÍNHÁZLÁTOGATÁS	2019.06.22. NYÁRINDÍTÓ SZOMSZÉDÜNNEP			FALUNAPI rendezvény	2019.10.26. HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP		ADVENTI GYERTYAGYÚJTÁSOK 4 Adventi vasárnap
Kákics nemzetiségi		jelmezes FARSANGI multság	NŐNAPI rendezvény	HÚSVÉTI gyermekprogram	HAGYOMÁNYŐRZŐ roma gasztronómiai nap			BALATONI KIRÁNDULÁI Stársadalmi felzárkóztatás érdekében		HAGYOMÁNYŐRZŐ roma gasztronómiai nap		
Okorág			NŐNAPI rendezvény				NYÁRZÁRÓ kulturális programsorozat (3 napos rendezvény)		2019.09.21. SZOMSZÉDÜNNEP	2019.10.04. HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP	KARÁCSONYVÁRÓ rendezvény	
Okorág nemzetiségi		hagyományőrző jelmezes FARSANGI multság	NŐNAPI rendezvény	HÚSVÉTI gyermekprogram FÖLD NAPJA rendezvény						ROMA NAPI rendezvény		
Sósvertike			2019.03.02. TAVASZVÁRÓ HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP	HÚSVÉTVÁRÓ hagyományőrző gyermekprogram				2019.08.24. SZOMSZÉDÜNNEP ISKOLAKEZDÉS - iskolára hangoló, felkészítő rendezvény				MIKULÁS rendezvény FENYŐÜNNEP rendezvény
Sósvertike nemzetiségi			NŐNAPI VIDÁM EST rendezvény	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény	HAGYOMÁNYOS ÍZEK FŐZŐVERSENY roma gasztronómiai rendezvény PÜNKÖSDI FŐBÚCSÚ kirándulás Máriagyúdi kegytemplomba	szent IVÁN NAPI TŰZGYÚJTÁS rendezvény		hagyományőrző ROMA NAPI rendezvény				MIKULÁS napi rendezvény FENYŐÜNNEP rendezvény (együttműködve az önkormányzattal)

Települési és nemzetiségi önkormányzat	2020											
	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
Bogdása		jelmezes FARSANGI multság						SZOMSZÉDÜNNEP 2020.08.29. HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP 2020.08.20.				MIKULÁS rendezvény
Bogdása nemzetiségi												
Dráfafok		jelmezes FARSANGI multság	HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP 2020.03.06. NŐNAPI köszöntés			HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP 2020.06.26. SZOMSZÉDÜNNEP 2020.06.28.						MIKULÁS rendezvény
Dráfafok horvát nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény					HORVÁT NAPI rendezvény				
Dráfafok roma nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény									MIKULÁS rendezvény
Drávasztára			NŐNAPI köszöntés					FALUNAP ÉS ELSZÁRMAZOTTAK TALÁLKOZÓJA rendezvény				MIKULÁS rendezvény
Drávasztára horvát nemzetiségi önkormányzat												
Kákics		jelmezes FARSANGI multság	NŐNAPI rendezvény					kulturális program - SZÍNHÁZLÁTOGATÁS		TANULÓKÖR 2020.10.14.		
Kákics nemzetiségi												MIKULÁS rendezvény
Okorág		jelmezes FARSANGI multság	NŐNAPI rendezvény									MIKULÁS rendezvény
Okorág nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény					NYÁRZÁRÓ kulturális programsorozat (3 napos rendezvény)				
Sósvertike		jelmezes FARSANGI multság	NŐNAPI rendezvény				SZOMSZÉDÜNNEP 2020.07.18.	TANULÓKÖR 2020.08.05.				MIKULÁS napi rendezvény
Sósvertike nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény					hagyományőrző ROMA NAPI rendezvény				

Települési és nemzetiségi önkormányzat	2021											
	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
Bogdása									TANULÓKÖR 2021.09.03.	HAGYOMÁNYŐRZŐ ÜNNEP 2021.10.24.		
Bogdása nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény	GYERMEKNAPI rendezvény							
Drávafok			NŐNAPI rendezvény		MAJÁLIS						TANULÓKÖR 2021.11.08., 11.22.	TANULÓKÖR 2021.12.03., 12.13., 12.15.
Drávafok horvát nemzetiségi			TAVASZVÁRÓ TEADÁLUTÁN rendezvény			PÜNKÖSDŐLŐ FŐZŐVERSENY rendezvény						
Drávafok roma nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény (együttműködve az önkormányzattal)	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény	DRÁVAFOKI MAJÁLIS rendezvény	PÜNKÖSDŐLŐ rendezvény (együttműködve az HNÖ- vel)						
Drávasztára			DRÁVAI TAVASZ rendezvény	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény								
			NŐNAPI köszöntés									
Drávasztára horvát nemzetiségi önkormányzat					HORVÁT BÚCSÚ rendezvény							
Kákics			NŐNAPI köszöntés	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény	MÁJUSFA ÁLLÍTÁS rendezvény							
					kulturális program - SZÍNHÁZLÁTOGATÁS							
Kákics nemzetiségi		jelmezes FARSANGI multság	NŐNAPI rendezvény	HÚSVÉTI gyermekprogram	HAGYOMÁNYŐRZŐ roma gasztronómiai nap							
Okorág			NŐNAPI rendezvény	PÁLYÁZATI KIÍRÁSOK				TANULÓKÖR 2021.08.27.				
			PÁLYÁZATI KIÍRÁSOK									
Okorág nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény	HÚSVÉTI gyermekprogram								
				FÖLD NAPJA rendezvény								
Sósvertike				HÚSVÉTVÁRÓ hagyományörző gyermekprogram								
Sósvertike nemzetiségi			NŐNAPI VIDÁM EST rendezvény	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény	HAGYOMÁNYOS IZEK FŐZŐVERSENY roma gasztronómiai rendezvény	SZENT IVÁN NAPI TÚZGYÚJTÁS rendezvény						
					PÜNKÖSDI FŐBÚCSÚ kirándulás Máriagyűdi kegytemplomba							

Települési és nemzetiségi önkormányzat	2022						
	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július
Bogdása							Falunap
Bogdása nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény	GYERMEKNAPI rendezvény		NYÁRI TEKERGŐ - kirándulás Kaposvárra
Drávafook			NŐNAPI rendezvény		MAJÁLIS	FEDÉLELŐ SZOMSZÉDÜNNEP 2022.06.26.	HORVÁT NAPI rendezvény
Drávafook horvát nemzetiségi			TAVASZVÁRÓ TEADÁLUTÁN rendezvény			PÜNKÖSDÖLŐ FŐZŐVERSENY rendezvény	
Drávafook roma nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény (együttműködve az önkormányzattal)	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény	DRÁVAFOKI MAJÁLIS rendezvény GYERMEKNAPI rendezvény	PÜNKÖSDÖLŐ rendezvény (együttműködve az HNÖ-vel)	
Drávasztára			DRÁVAI TAVASZ rendezvény NŐNAPI köszöntés	HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény		NYÁRINDÍTÓ SZOMSZÉDÜNNEP 2022.06.10.	TANULÓKÖR 2022.07.28.
Drávasztára horvát nemzetiségi önkormányzat					HORVÁT BÚCSÚ rendezvény		
Kákics		kulturális program - SZÍNHÁZLÁTOGATÁS	NŐNAPI köszöntés	Pót nőnap nem csak nőknek rendezvény Előmajális gyerekeknek rendezvény	MÁJUSFA ÁLLÍTÁS rendezvény	CSALÁDI NAP SZOMSZÉDÜNNEP 2022.06.24.	TANULÓKÖR 2022.07.16. 2022.07.29.
Kákics nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény		HAGYOMÁNYŐRZŐ roma gasztronómiai nap	PÜNKÖSDI FŐBÚCSÚ kirándulás Mária gyűdi kegytemplomba	Nyári tekergő - kirándulás a Balatonhoz
Okorág						HAGYOMÁNYŐRZŐ GYEREKNAP 2022.06.25.	TANULÓKÖR 2022.07.22.
Okorág nemzetiségi			NŐNAPI rendezvény	HÚSVÉTI gyermekprogram FÖLD NAPJA rendezvény		CSALÁDI NAP SZOMSZÉDÜNNEP 2022.06.30.	
Sósvertike				HÚSVÉTVÁRÓ hagyományőrző gyermekprogram		PÜNKÖSDI FŐBÚCSÚ kirándulás Mária gyűdi kegytemplomba	NYÁRI TEKERGŐ - kirándulás Harkányba
Sósvertike nemzetiségi				HÚSVÉTVÁRÓ rendezvény		TANULÓKÖR 2022.06.16.	Falunap
						PÜNKÖSDI FŐBÚCSÚ kirándulás Mária gyűdi kegytemplomba	